

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ και ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 2017

Ἐπιγραφὴ στὰ τείχη τῆς Ἀναστασιούπολης.

Έορτολόγιον

2017

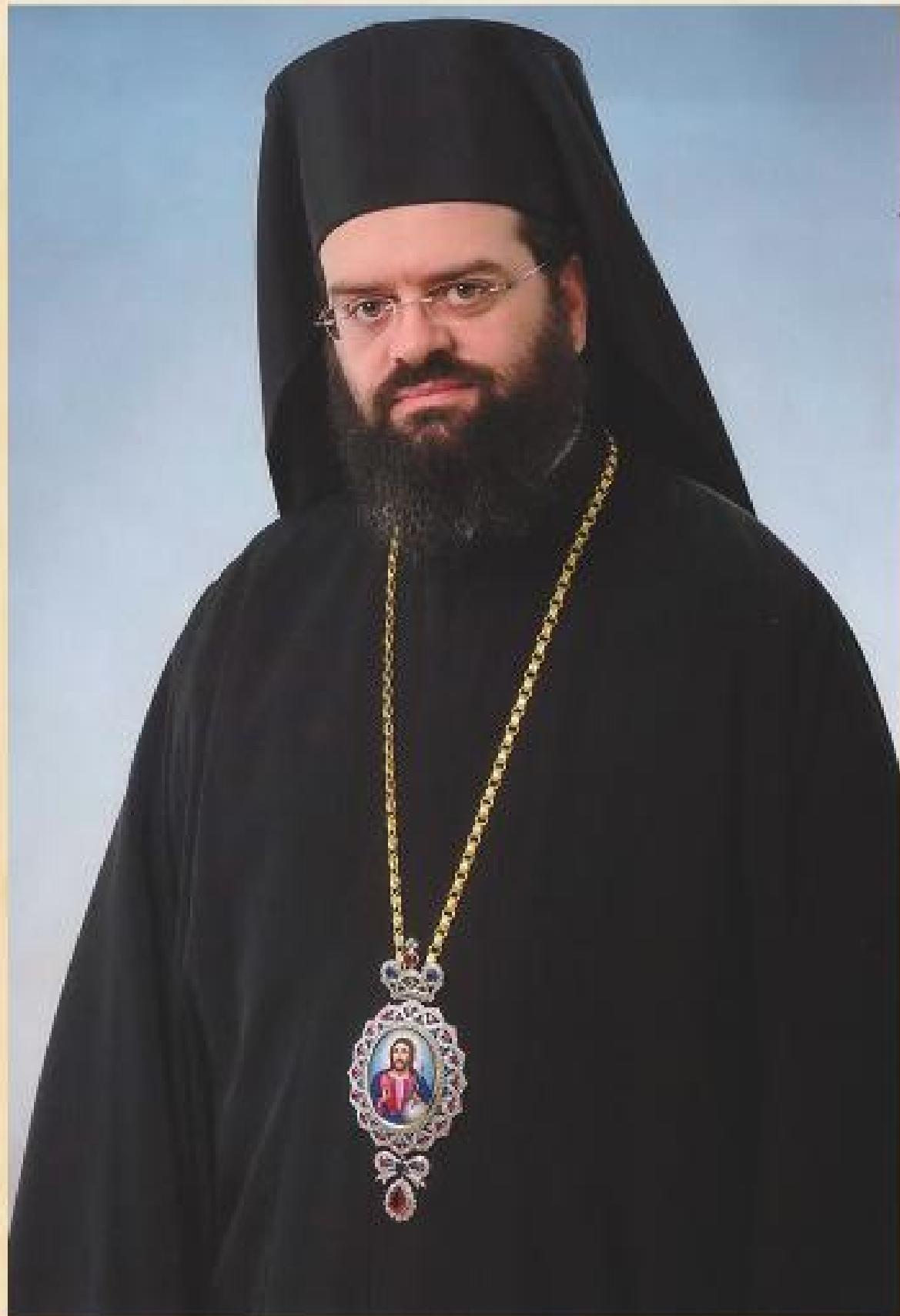

Α Φ Ι Έ Ο Ω Μ α :
«Βυζαντινά μνημεῖα
στὴν Μητρόπολη
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς»

ΕΚΔΟΣΙΣ
Ι.Μ. ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Η Α.Π. ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
εὔχεται εἰς τὸν εὐσεβῆ Κλῆρο,
τὸν Φιλόθεοσκο Λαὸ
καὶ τοὺς παραλήπτας
τοῦ παρόντος
ἡμερολογίου της,
τὸ Νέον ἔτος 2017
ἀπὸ τὸν πανάγαρ্জο Θεὸ
Εἰρηνικό, Εὐλογημένο
καὶ Σωτήριο.

Άφιέρωμα

ΗΙερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς συνεχίζει καὶ ἐφέτος τὴν ἔκδοση τοῦ ἐγκολπίου ἡμερολογίου, τὸ ὅποιο ἀφιερώνει στὸ βυζαντινὸ παρελθὸν τῆς περιοχῆς μας καὶ ιδιαίτερα στὰ βυζαντινὰ μνημεῖα, τοὺς ναούς, τὰ μοναστήρια, τὰ κάστρα καὶ τὶς πόλεις.

Ἡ πρωτοβουλία αὐτὴ τῆς καθ' ἡμᾶς Ιερᾶς Μητρόπολεως ἀποσκοπεῖ στὸ νὰ γνωρίσουν οἱ νέοι μας τὸ παρελθὸν τῆς Ροδόπης καὶ τῆς Κομοτηνῆς μέσα ἀπὸ τὰ μνημεῖα, τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τῶν ἀνθρώπων, τῶν πατέρων μας. Θεωροῦμε σημαντικὸ τὸ γεγονός αὐτό, γιατὶ πιστεύουμε ὅτι τὰ μνημεῖα διασώζουν τὴ συλλογική μας μνήμη, γιατὶ τὰ μνημεῖα εἶναι ἡ ταυτότητά μας. Οἱ διάσπαρτες στὴν περιοχή μας ἐκκλησίες στὸν Πολύανθο, τὸ Μοναστικὸ Κέντρο τοῦ Παπικίου Όρους, τὰ Πάτερμα καὶ ἡ Γρατσιανοῦ, ἡ Μαξιμιανούπολις ποὺ μετονομάστηκε Μοσυνόπολις, ἡ Άνα-

στασιούπολις τὸ κατοπινὸ Περιθεώριο, ἡ Μαρώνεια, μιὰ πόλη λιμάνι μὲ τὶς ἐκκλησίες καὶ τὶς γειτονιές της, ἡ μονὴ στὴ Σύναξη κοντὰ στὴ Μαρώνεια, εἶναι ὄρατὲς καὶ χειροπιαστὲς μαρτυρίες ζωῆς, Ιστορίας καὶ πολιτισμοῦ καὶ μᾶς ἀποκαλύπτουν μιὰ περιοχὴ μὲ Ιστορία καὶ μὲ τεκμήρια πολιτισμοῦ καὶ τέχνης.

Στὴν περίφημη Μοναστικὴ Πολιτεία τοῦ Παπικίου, τὸ "Άγιον" Όρος τῆς Θράκης, ἀσκήτευσε πλήθος μοναχῶν, πλήθος Άγίων, γνωστῶν καὶ ἀγνώστων. Απὸ τὸ Παπίκιο πέρασαν οἱ Ἅγιοι Μάξιμος ὁ Καυσοκαλυβίτης καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς.

Τὰ μνημεῖα τῆς περιοχῆς μας κτίστηκαν ἀπὸ βυζαντινοὺς αὐτοκράτορες, τὸν Θεοδόσιο, τὸν Ιουστινιανό, τοὺς Παλαιολόγους, καὶ ἀπὸ ἀξιωματούχους τοῦ βυζαντινοῦ κράτους καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ μέγεθός τους δείχνει τὴ σπουδαιότητα τῆς περιοχῆς μας κατὰ τὴ βυζαντινὴ περίοδο καὶ τεκμηριώνει τὴ συμβολὴ τῆς περιοχῆς τῆς Ροδόπης στὴν ἔξελιξη τῆς ιστορίας, τῆς πνευματικότητας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

Τὰ βυζαντινὰ ὅπως ἐπίσης καὶ τὰ μεταβυζαντινὰ μνημεῖα ὡς φορεῖς τῆς ιστορίας καὶ τῆς συλλογικῆς μνήμης ὅριοθετοῦν καὶ σημαίνουν τὸ παρελθόν μας καὶ ταυτόχρονα σφραγίζουν τὸ παρόν μας ὡς Ορθοδόξων καὶ Έλλήνων καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ θεωροῦμε ποιμαντικό μας καθῆκον νὰ γνωρίσουν οἱ νεώτερες γενιές τὴν ιστορία καὶ τὸν πολιτισμό μας.

Καλούμαστε νὰ γνωρίσουμε τὴν ἱστορία μας, νὰ γνωρίσουμε τὸ παρελθόν μας, νὰ ἀγαπήσουμε τὰ μνημεῖα αὐτὰ καὶ νὰ τὰ διαφυλάξουμε στοὺς αἰῶνες ὡς μαρτυρίες ζωῆς καὶ πολιτισμοῦ, ὡς μαρτυρίες καὶ ἐκφράσεις τῆς πίστεως τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς τῆς Κομοτηνῆς καὶ τῆς Μαρώνειας στὸν ἀληθινὸν Θεό, ὡς ἐκφράσεις τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ παρήγαγε ἡ Ὁρθόδοξη Ἑκκλησία καὶ οἱ πιστοὶ ἄρχοντες.

Μὲ αὐτὴ τὴν προσέγγιση στὸ βιζαντινό μας παρελθόν ἀναδεικνύουμε τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν τόπο μας, τὴν ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα μας καὶ τὴν ἀφοσίωσή μας στὴν Ἑκκλησία, στὴν ὁρθόδοξη Ἑκκλησία τῶν μαρτύρων, τῶν Ἅγιων, τῶν Ὀσίων, τῶν θεολόγων πατέρων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπλῶν καὶ καθημερινῶν ἀφανῶν ἀνθρώπων ποὺ σὲ καιροὺς δύσκολους μόχθησαν καὶ θυσιάστηκαν γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση καὶ τὴ διάσωση τῶν μνημείων μας, στὴν ούσια τὴ διάσωση τῆς πίστεώς μας, τῆς αὐτοσυνειδησίας μας.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς ἐκφράζει τὴν εὐχή, ὅπως τὸ ἔτος 2017 εἶναι ἀπὸ τὸν Δημιουργό, Εὔεργέτη καὶ Προστάτη τῆς Ζωῆς Κύριο Ιησοῦ Χριστό μας αἴσιο, εὐλογημένο καὶ είρηνικό.

Μετ' εὖ χῶν ἔχιαρδιαν @ εὐλογιῶν

Ζευς Μαρωνείας @Παροντούσης Ιωάννης

1	K	†ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΧΡΙΣΤΟΥ. Βασιλείου Μεγάλου, Έμμελειας
2	Δ	Σύλβιοςτρου, Θεαγένους, Θεοπίστου, Σεργίου, Θεοπέμπου μ., Σεροφείμ Σάρωφ
3	T	Μαλαχίου προφ., Άνακομιδή Λειψάνου Έφραιμ, Γορδίου, Θωμαΐδος
4	T	Σύναξις τῶν 70 Αποστόλων, Θεοκτίστου ὁσίου
5	P	Θεοπέμπου & Θεωνά τῶν μαρτύρων, Συγκλητικῆς ὁσίας (νηστεία)
6	P	†ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ
7	S	†Σύναξις τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου
8	K	†ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ. Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου & Ἀπτικοῦ
9	Δ	Πολυεύκτου, Εύστρατίου, Αντωνίνης μ., Πέτρου, Λαυρεντίου
10	T	†Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανοῦ Μελιτινῆς, Μαρκιανοῦ πρεσβυτέρου
11	T	†Θεοδοσίου Καινοθιάρχου, Αγαπίου, Νικηφόρου
12	P	Τατιανῆς, Εὐθασίος, Μερτίου καὶ Πέτρου μαρτύρων
13	P	Ἐρμύλου, Στρατονίκου μαρτ., Μαξίμου Καυσοκαλυβίτου
14	S	Τῶν ἐν Σινά καὶ Ραϊθῷ ἀνατρεθέντων Πατέρων, Νίνος
15	K	†ΙΒ' ΛΟΥΚΑ (10 λεπρῶν). Παύλου Θηβαίου, Ἰωάννου Καλυβίτου
16	Δ	Προσκ. ἀλύσ. ἀπ. Πέτρου, Πεισίπου, Ελασίπου, Μεσίπου, Νεονίλης μάρτ.
17	T	†Αντωνίου Μεγάλου, Αντωνίου Βεροίας, Γεωργίου ἐν Ἰωαννίνοις
18	T	†Αθανασίου καὶ Κυρίλλου πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας
19	P	Μάρκου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ, Μακαρίου Αιγυπτίου, Μακαρίου Καλογερᾶ
20	P	†Εὐθυμίου Μεγάλου, Εύσεβίου, Ζαχαρίου γεομάρτ. Ἀρτῆς
21	S	†Μαξίμου ὄμ., Νεοφύτου μ., Πατρόκλου & Ἀγνῆς μ., Μαξίμου Γραικοῦ
22	K	†ΙΕ' ΛΟΥΚΑ (Ζακχαίου). Τιμοθέου ἀπ., Αναστασίου Πέρσου
23	Δ	Κλήμεντος Ἀγκύρας, Αγαθαγγέλου μάρτ., Διονυσίου ἐν Όλύμπῳ
24	T	Ξέντης ὁσίας, Βαβύλαιερού., Φίλωνος Καρπασίας, Νεοφύτου Ἐγκλείστου
25	T	†Γρηγορίου Θεολόγου, Αύξεντίου νεομάρτ., Μαργαρίτας
26	P	Ξενοφώντος & οἰκογενείας, Αμωνᾶ ὄσ., Θεοδώρου Στουδίτου
27	P	†Άνακομ. λειψ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Κλήμεντος, Μαρκιανῆς
28	S	Έφραιμ Σύρου, Παλλαδίου, Ιακώβου, Χάριτος, Ισαάκ Σύρου
29	K	†ΙΖ' ΛΟΥΚΑ (Χαναναίας). Άνακ. λειψ. Ἰγνατίου Θεοφόρου, Δημητρίου Χίου
30	D	†Τριῶν Ιεραρχῶν (Ἐορτή Παιδείας), Θεοφίλου νέου
31	T	Κύρου-Ιωάννου Αναργύρων, Ηλιού Αρδούνη, Αρσενίου, Αθανασίας

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΘΩΝΟΝ
1	Κολασ. β' 8-12	Λουκ. β' 20-21, 40-52	Περιτομῆς 1. Χριστοῦ
6	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Ματθ. γ' 13-17	Θεοφανείων
7	Πράξ. ιθ' 1-8	Ιωάν. α' 29-34	Σύν. Ιωάννου Προδρόμου
8	Ἐφεσ. δ' 7-13	Ματθ. δ' 12-17	δ' Ζ'
15	Κολασ. γ' 4-11	Λουκ. ιζ' 12-19	πλ. α' Η'
22	Α' Τιμ. δ' 9-15	Λουκ. ιθ' 1-10	πλ. β' Θ'
25	Ἐβρ. ζ' 26-28 η' 1-2	Ιω. ι' 9-16	Γρηγορίου Θεολόγου
27	Ἐβρ. ζ' 26-28 η' 1-2	Ιω. ι' 9-16	Άν. Λειψ. 1. Χρυσοστ.
29	Β' Κορ. στ' 16-ζ' 1	Ματθ. ιε' 21-28	Βαρύς Γ'
30	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Ματθ. ε' 14-19	Τριῶν Ιεραρχῶν

Τοπικὸν Έορτολόγιον

1/1/2017 Περιτομὴ τοῦ Κυρίου - Μ. Βασιλείου: Ὁ Τ. Ν. Ἅγ. Βασιλείου Παγουρίων

7/1/2017 Σύναξις Τιμίου Προδρόμου: Ὁ Τ. Ν. Τιμίου Προδρόμου Πελαγίας

13/1/2017 Ὡσ. Μαξίμου Καυσοκαλύβη: Ἡ Ἰ. Μονὴ Ὡσ. Μαξίμου Καυσοκαλύβη Παπικίου Όρους

17/1/2017 Ἅγ. Ἀντωνίου: Τὸ Τ. Παρεκκλήσιον τοῦ Ιάσμου

18/1/2017 Ἅγ. Ἀδανασίου καὶ Κυρίλλου: Οἱ Τ. Ν. Ἅγ. Ἀδανασίου Αίγειρου, Κοσμίου καὶ Σάλπης καὶ τὰ Τ. Παρεκκλήσια Καρυδιᾶς καὶ Κίρκης.

22/1/2017 Ἅγ. Ἀποστόλου Τιμοθέου: Τὸ Τ. Παρεκκλήσιον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου

1	Τ	Τρύφωνος, Βασιλείου Θεανίκης, Αναστασίου νεομ. τοῦ ἐκ Ναυπλίου
2	Π	† Υπαπόντή τοῦ Χριστοῦ, Γαβριήλ ὁσιού, Ιορδάνου νεομ.
3	Π	Συμεών Θεοδ., Άννης πρ., Ιωάννου, Νικολάου & Σταματίου ἐκ Σπετσῶν ν.
4	Σ	Ίσιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου ὁμ., Άβραμίου ιερομ., Ιωσῆφ ν.
5	Κ	† ΙΣΤ' ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ & ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ). Αγάθης μ., Πολυεύκτου Κωνίλεως
6	Δ	Φωτίου Πατριάρχου Κωνίλεως, Βουκόλου Σμύρνης, Φαύστας
7	Τ	Παρθενίου Λαμψάκου, Λουκᾶ ὁσίου τοῦ ἐν Στειρίῳ
8	Τ	Θεοδώρου στρατηλάτου, Ζαχαρίου προφ., Μάρθας & Μαρίας μαρ.
9	Π	Νικηφόρου μ., Μαρκέλλου ιερ., Παγκρατίου ἐπ. Ταιρομενίου
10	Π	† Χαραλάμπους ιερομ., Αναστασίου ιεροσολ., Ζήνωνος ταχυδρ.
11	Σ	Βλασίου ιερομ., Θεοδώρας Αύγούστης, Γεωργίου Σέρβου
12	Κ	† ΙΖ' ΛΟΥΚΑ (ΑΣΩΤΟΥ). Μελετίου Άντζειας, Χρήστου νεομ. κτηπούρ.
13	Δ	Άκυλα & Πρισκίλλης ἀπόστολων, Εύλογίου Άλεξανδρείας
14	Τ	Αὐξεντίου, Άβραάμ, Μάρωνος, Νικολάου Κορίνθου
15	Τ	Όνησίμου ἀπ., Εύσεβίου, Άνθιμου ὁσ. τοῦ ἐν Χίῳ, Ιωάννου Χαλάστρας
16	Π	Παμφύλου μάρτ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, Φλαβιανοῦ Πατρ. Κωνίλεως
17	Π	Θεοδώρου Τήρ., Μαριάμης, Μαρκιανού & Πουλχερίας, Θεοδώρου Μυτιλήνης
18	Σ	† Ψυχοσάββατον. Λέοντος Ρώμης, Αγαπητοῦ ἐπ. Σιναίου
19	Κ	† ΑΠΟΚΡΕΩ (ΚΡΙΣΕΩΣ). Αρχίπου, Φιλήμονος ἀπ., Φιλοθέης Αθηναίας
20	Δ	Λέοντος ἐπ. Κατάνης, Βησσαρίωνος, Πλωτίνου, Αγάθωνος Ρώμης
21	Τ	Εύσταθίου Άντιοχ., Ιωάννου Κήλεως, Ζαχαρίου Ιερ., Τιμοθέου ἐν Συμβόλοις
22	Τ	Εύρεσις λειψ. τῶν ἀγ. μαρτ. ἐν τοῖς Εύγενείου, Θαλασσίου
23	Π	† Πολυκάρπου ιερομ. ἐπ. Σμύρνης, Γοργονίας
24	Π	† Α' καὶ Β' εὑρεσις κεφαλῆς Ιωάννου τοῦ Προδρόμου
25	Σ	Ταρασίου Κωνίλεως, Ρηγίου ἐπ. Σκοπέλου, Άλεξανδρου Θράκης
26	Κ	† ΤΥΡΙΝΗΣ. Πορφυρίου Γάζης, Φωτεινῆς ισαπ., Θεοκλήτου, Ιωάν. Κάλφα
27	Δ	† Καθαρό Δευτέρα. Προκοπίου Δεκαπολίτου, Στεφάνου γηροκόμου
28	Τ	Βασιλείου ὁμ., Προτερίου Άλεξανδρείας, Νέστορος, Βάρσου, Κυράννης ν.

Αναγινώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. ζ' 7-17	Λουκ. β' 22-40	Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου
5	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ιη' 10-14	πλ. δ' IA'
10	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Άγιου Χαραλάμπους
12	Α' Κορ. στ' 12-20	Λουκ. ιε' 11-32	α' A'
18	Α' Θεσ. δ' 13-17	Λουκ. κα' 8-9, 25-27, 33-36	Ψυχοσάββατον
19	Α' Κορ. η' 8-13, θ' 1-2	Ματθ. κε' 31-46	β' B'
24	Β' Κορ. δ' 6-15	Ματθ. ια' 2-15	A & B εύρ. κεφ. Προδρόμου
26	Ρωμ. ιγ' 11-ιδ' 4	Ματθ. στ' 14-21	γ' Γ'

Τοπικὸν Ἔορτολόγιον

1/2/2017 Άγ. Τρύφωνος: Οἱ Ι. Ν. Άγ. Τρύφωνος Κομοτηνῆς, Ἐβρένου καὶ τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Μεσσούνης

8/2/2017 Άγ. Θεοδώρου Στρατηλάτου: Ὁ Ι. Ν. Άγ. Θεοδώρου Ν. Σιδηροχωρίου

10/2/2017 Άγ. Χαραλάμπους: Ὁ Ι. Ν. Άγ. Χαραλάμπους Μαρωνείας καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Ι. Ν. τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς καὶ Διώνης

11/2/2017 Άγίου Βλασίου: Τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Ιάσμου

17/2/2017 Άγίου Μιχαὴλ Μαυροειδοῦς: Τὸ Ι. Παρεκκλήσιον τῆς Ι.Μ. Ὅσ. Μαξίμου Καυσοκαλύβη

1	T	Εύδοκιας ὁσ., Μαρκέλλου & Αντωνίνης μαρτ., Άγαπίου
2	P	Ηαυχίου, Συγκλητικοῦ, Εύθαλιας μ., Νικολάου Πλανᾶ
3	P	† Α' Χαιρετισμοί. Εύτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου
4	S	† Ανάμν. διάκολλύβων θαύματος ἄγ. Θεοδώρου, Γερασίμου Ιορδανίτου
5	K	† Α' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ορθοδοξίας) , Κόνωνος, Παρθενίου ἐν Διδυμιοτείχῳ
6	D	Τῶν ἐν Άμφριψ 42 μ., Ἀρκαδίου, Ήαυχίου, Εύρεσις Τιμίου Σταυροῦ
7	T	Τῶν ἐν Χερσώνῃ ιερομ., Λαυρεντίου Μεγάρων
8	T	Θεοφιλάκτου Νικομηδείας, Ἐρμοῦ ἀπόστ., Δομετίου, Παύλου
9	P	† Τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν Σεβαστείᾳ, Καισαρίου, Χρήστου
10	P	† Β' Χαιρετισμοί. Κοδράτου, Άναστασίας Πατρικίας, Μιχαήλ Μαυρουδῆ
11	S	Σωφρονίου Ιεροσολύμων, Πιονίου, Τροφίμου, Θαλοῦ, Θεοδώρας Ἀρτῆς
12	K	† Β' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγ. Παλαμᾶ). Γρηγορίου Διαλόγου, Συμεών ν. Θεολόγου
13	D	Νικηφόρου Κων/πόλεως, Πουπλίου Αθηνῶν
14	T	Βενεδίκτου ὁσίου, Εὐσχήμονος ἐπακ. Λαμψάκου
15	T	Άγαπίου, Αριστοθούλου ἀπόστ., Μανουήλ νεομ. Κρήτης
16	P	Σαββίνου Αλγυπτίου, Ιουλιανοῦ μ., Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ
17	P	† Γ' Χαιρετισμοί. Άλεξιου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, Θεοστηρίκτου
18	S	Κυρύλλου Ιεροσολύμων, Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος καὶ τῶν σύν αυτοῖς μ.
19	K	† Γ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυνήσεως). Χρυσάνθου & Δαρείας μαρτ.
20	D	Τῶν ἐν μονῇ Άγιου Σάββα ανανεθέντων ὁσ., Πατέρων, Μύρωνος νεομ.
21	T	Ιακώβου ὄμολ., Θωμᾶ Πατρ., Κων/πόλεως, Φιλήμονος
22	T	Βασιλείου Ἀγκύρας, Καλλινικῆς μάρτ., Δροσίδος, Εύθυμιου ὁσιοῦ.
23	P	Νίκωνος καὶ τῶν σύν σύτῳ 199 μαρτ., Λουκᾶν νεομ.
24	P	† Δ' Χαιρετισμοί. Ἀρτέμονος ἐπ. Σελευκείας, Παρθενίου Χίου
25	S	† Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου (Ἐθνική ἑορτή)
26	K	† Δ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ιωάννου Κλίμακος). Σύναξις ὅρχαγγ. Γαβριήλ
27	D	Ματρώνης ἐν Θεσσαλονίκῃ, Φιλητοῦ μάρτ., Παύλου ἐπ. Κορίνθου
28	T	Ικαρίωνος τοῦ νέου ἡγουμ. Πελεκητῆς, Ηρωδίωνος ἀπόστ.
29	T	Μάρκου ἐπ. Αρεθουσίων, Κυρίλλου, Ιωνᾶ, Βαραχησίου
30	P	† Μέγας Κανάν. Ιωάννου Κλίμ., Ζαχαρίου Κορίνθου
31	P	† Ακάθιστος Ὅμνος. Υπατίου Γαγγρῶν, Ακακίου, Θεοφύλου μάρτ.

Άναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Β' Τιμ. β' 1-10	Μάρκ. β' 23-γ' 5	Άγίου Θεοδώρου
5	Ἐβρ. α' 24-26,32-40	Ιω. α' 44-52	δ' Δ'
9	Ἐβρ. ιβ' 1-10	Ματθ. κ' 1-16	Τεσσαράκοντα Μαρτ.
12	Ἐβρ. α' 10-14, β' 1-3	Μάρκ. β' 1-12	πλ. α' Ε'
19	Ἐβρ. δ' 14-16, ε' 1-6	Μάρκ. η' 34-38,θ' 1	πλ. β' ΣΤ'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου
26	Ἐβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	βαρύς Ζ'

Τοπικὸν Ἑορτολόγιον

4/3/2017 Άναμνησις τοῦ διὰ Κολλύβων Θαύματος: Τὰ Ι. Παρεκκλήσια Συκοράχης καὶ Άγίων Θεοδώρων

9/3/2017 Τῶν Άγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων: Τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Ἀσκητῶν

25/3/2017 Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου: Ὁ Τερὸς Καθεδρικὸς Ναὸς Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς

Τὰ Βυζαντινὰ Κουμουτζηνὰ

ΗΚομοτηνή, τὰ βυζαντινὰ Κουμουτζηνά, ήταν μιὰ πόλη-στρατόπεδο 16 περίπου στρεμμάτων ποὺ ἤλεγχε τὴν Ἔγνατια Ὁδό. Στὸ κέντρο τῆς πόλης σώζεται σήμερα τὸ τετράπλευρο τεῖχος, ποὺ ἀνοικοδομήθηκε στὰ χρόνια τοῦ αὐτοκράτορα Θεοδοσίου, μὲ τοὺς κυκλικοὺς πύργους στὶς τέσσερις γωνίες του, καὶ τοὺς ἐπίσης δώδεκα ἐνδιάμεσους πύργους στὶς πλευρές του.

Τὰ βυζαντινὰ τείχη τῆς Κομοτηνῆς.

1	Σ	Μαρίας Αιγυπτίας, Γεροντίου, Βασιλείδου μαρτ.
2	Κ	†Ε· ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας Αιγυπτίος). Τίτου ὁσ., Θεοδώρας παρθ.
3	Δ	Νικήτα ὁσ., ἡγουμ. Μον. Μηδεκίου, Ἰωσήφ ὑμνογράφου, Ελπιδοφόρου
4	Τ	Γεωργίου ἐν Μαλεῷ, Ζωσιμᾶ, Θεωνά Θεσαλίκης, Νικήτα ἐν Σέρραις ἵερομ.
5	Τ	Κλαυδίου, Νικηφόρου μαρτ., Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσαλίκῃ, Υπομονῆς
6	Π	Εύτυχίου Κηπόλεως, τῶν ἐν Περσίδι 120 μαρτ., 5 νεομ. Σαμοθράκης
7	Π	Καλλιοπίου, Ἀκυλίνης, Γεωργίου ἐπ. Μυτιλήνης, Σάββα ἐν Καλύμνῳ
8	Σ	†Ἀνάστασις Λαζάρου, Ἡραδίωνος, Ἀγάθου, Ερμοῦ ἀπ., Ἰωάννου ναυκλήρου
9	Κ	†ΒΑΪΩΝ. Εὐψυχίου μάρτ., Βαδίμου ἱερομ., τῶν ἐν Περσίδι μαρτ.
10	Δ	†Μ. ΔΕΥΤΕΡΑ. Ἰωσήφ Παγκάλου, Γρηγορίου Ε', Σοφοκλέους
11	Τ	†Μ. ΤΡΙΤΗ. Δέκα Παρθένων. Ἀντίπο ἐπ. Περγάμου, Τρυφαίνης
12	Τ	†Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ. Τῆς ὄλειφόσης τὸν Κύριον μύρῳ. Βασιλείου Παρίου
13	Π	†Μ. ΠΕΜΠΤΗ. Ὁ Μυστικός Δεῖπνος. Μαρτίνου Ρώμης
14	Π	†Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ. Τά Ἅγια Πάθη. Αριστάρχου
15	Σ	†Μ. ΣΑΒΒΑΤΟΝ. Ἡ εἰς Ἀδου Κάθισδος, Κρήσκεντος, Λεωνίδου
16	Κ	†ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ. Ἡ Ανάστασις τοῦ Κυρίου
17	Δ	†Δευτ. Διακαίν., Συμεών, Μακαρίου Κορίνθ. Νοταρᾶ, Άδριανοῦ
18	Τ	†Τρίτη Διακαίν., Ραφαὴλ, Νικολάου, Ειρήνης, Σάββα Στρατηλάτου
19	Τ	Παφνουτίου ἱερομ., Τρύφωνος Κωνίλεως, Γεωργίου Πισιδίας ὁμ., Ἀγαθογγέλου
20	Π	Θεοδώρου Τριχινᾶ, Ζακχαίου ἀπ., Αθανασίου & Ιωάσαφ
21	Π	†Ζωοδόχου Πηγῆς, Ιανουαρίου ἱερομ., Ἀλεξάνδρας βασ., Αναστασίου Σιν.
22	Σ	Θεοδώρου Συκεώτου, Ναθαναήλ ἀποστ., Νεάρχου μαρτ.
23	Κ	†ΤΟΥ ΘΩΜΑ. Γεωργίου μεγαλομάρτυρος τοῦ Τροπαιοφόρου
24	Δ	Ἐλισάβετ ὁσ., Δούκα νεομ. Μυτιλήνης, Νικολάου ἐν Μαγνησίᾳ
25	Τ	†Μάρκου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, Φεβρωνίας
26	Τ	Βασιλέως ἱερομ. ἐπ. Ἀμασίας, Γλαφύρας καὶ Ιουστας ὁσ.
27	Π	Συμεών ἱερομ. ἐπ. Ιεροσολύμων συγγενοῦς Κυρίου, Εύλογίου ξενοδόχου
28	Π	Τῶν ἐν Κυζίκῳ 9 μαρτύρων, Μέμνονος ὁσ., Θεόγγιδος
29	Σ	Ιάσονος, Σωσιπάτρου ἀπ., Κερκύρας μ., Ιωάννου Καλοκτένους
30	Κ	†ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ. Ιακώβου ἀπ., Κλήμεντος ὁσ., Αργυρῆς νεομάρτυρος

Ἀναγινώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. θ' 11-14	Μάρκ. Γ' 32-45	πλ. δ' Η'
8	Ἐβρ. ιβ' 28-29, ιγ' 1-8	Ἅ. ια' 1-45	Ἀναστάσεως Λαζάρου
9	Φιλιπ. δ' 4-9	Ἅ. ιβ' 1-18	Βαίων
16	Πράξ. α' 1-8	Ἅ. α' 1-17	Άγιου Πάσχα
21	Πράξ. γ' 1-8	Ἅ. β' 12-22	Ζωοδόχου Πηγῆς
23	Πράξ. ιβ' 1-11	Ἅ. κ' 19-31	Αποστόλου Θωμᾶ
25	Α' Πέτρ. ε' 6-14	Μάρκ. στ' 7-13	Εύαγγ. Μάρκου
30	Πράξ. στ' 1-7	Μάρκ. ιε' 43-ιστ' 8	β' Δ'

Τοπικὸν Ἑορτολόγιον

8/4/2017 Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου: Τὰ Ι. Παρεκκλήσια Ἀρσακείου καὶ Ξυλαγανῆς

18/4/2017 Ἅγ. Ραφαὴλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης: Τὰ Ι. Παρεκκλήσια Πολυάνδου, Ξυλαγανῆς, Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ καὶ Ἅγ. Γεωργίου Κομοτηνῆς

21/4/2017 Ζωοδόχου Πηγῆς: Ὁ Ι. Κοιμητηριακός Ναὸς Κομοτηνῆς καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Ν. Σιδηροχωρίου, Γρατινῆς, Μέστης, Ιάσμου, Μεσούνης, Άριστης, Προσκυνητῶν, Σάλπης Μαρωνείας καὶ Τ.Μ. Παναγίας Φανερωμένης

23/4/2017 Ἅγ. Γεωργίου: Οἱ Ι. Ν. Ἅγ. Γεωργίου Κομοτηνῆς, Άμβροσίας, Άράτου, Άριστης, Άσκητῶν, Κιζαρίου, Κίρκης, Κρωβύλης, Παμφόρου, Πόρπης, Προσκυνητῶν, Συκορράχης, Σώστου, Χαμηλοῦ καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Άσωμάτων, Ιάσμου, Λοφαρίου, Θρυλορίου, Φιλήρας καὶ Ραγάδας

25/4/2017 Ἅγίου Μάρκου τοῦ Αποστόλου: Τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Σώστη

1	Δ	Ιερεμίου προφ., Εύθυμιου, Τηνατίου, Άκακίου ὁσιού.
2	Τ	† Άνακ. λειψ. Μ. Αθανασίου, Ματρώνης, Έσπέρου, Ζωῆς μαρτ.
3	Τ	† Θεοφάνους Περιθεωρίου, Τιμοθέου & Μαύρας, Πέτρου Ἀργους,
4	Π	Πελαγίας μάρτ., Ιλαρίου θαυματουργού
5	Π	† Ειρήνης μεγαλομάρτυρος, Εύθυμιου Μαδύτου, Εφραίμ νέου
6	Σ	Ίώβ πολυπόθλου, Σεραφείμ ὁσ., Σοφίας Κλεισούρας
7	Κ	† ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ. Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος Σταυροῦ, Άκακίου, Νείλου Μηρ.
8	Δ	† Ιωάννου Θεολόγου, Αρσενίου Μεγάλου
9	Τ	Ησαΐου προφήτου, Χριστοφόρου μ., Νικολάου ἐν Βουνένοις
10	Τ	† Μεσοπεντηκοστῆς, Σίμωνος ἀπ. Ζηλωτοῦ, Λαυρεντίου ὁσ.
11	Π	Κυρύλλου & Μεθοδίου Θεσανίκης ιερ., Αργυρίου, Μωκίου ιερομ.
12	Π	Ἐπιφανίου Κύπρου, Γερμανοῦ Κωνήθλεως, Ιωάννου νεομ.
13	Σ	Γλυκερίας μ., Σεργίου ὁμολ., Εύθυμιου ὁσ., Παυσικάκου ἐπ. Συνάδων
14	Κ	† ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ. Θεράποντος ιερομ., Ισιδώρου, Λεοντίου
15	Δ	Παχωμίου Μεγάλου, Αχυλίου ἐπ. Λαρίσης, Άνδρεου, Ναούμ
16	Τ	Θεοδώρου ἡγιασμένου, Αύδα καὶ Αύδησοῦ ιερομ., Γεωργίου Μυτιλήνης
17	Τ	Άνδρονίκου & Ιουνίας ἀπ., Νικολάου τοῦ ἐκ Μεταόβου νεομάρτυρος
18	Π	Πέτρου, Διογυσίας, Ιουλίας, Ηρακλείου, Παύλου, Χριστίνας
19	Π	Πατρικίου, Κόνωνος, 13 Κυπρίων μαρτ., Μενάνδρου
20	Σ	Λυδίας Φιλιππησίας, Θαλλελαιου μ., Νικήτα, Ιωάννου, Ιωσήφ Χίου
21	Κ	† ΤΥΦΛΟΥ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ισαποστόλων
22	Δ	Βασιλίσκου μαρτ., Παύλου & Δημητρίου νεομ., Βλαδιμήρου
23	Τ	Μιχαήλ Συνάδων, Συνεσίου Κύπρου, Ιωακείμ Ιθακησίου, Μαρίας Κλωπᾶ
24	Τ	† Απόδοσις Πάσχα. Συμεών Στυλίτου, Ιλαρίωνος, Μελετίου
25	Π	† Αναλήφεως. Γ' εὑρεσις Τιμ. Κεφαλῆς Ιωάννου τοῦ Προδρόμου
26	Π	Κάρπου & Άλφαιου, Αλεξάνδρου νεομ., Αβερκίου, Ελένης
27	Σ	Ιωάννου Ρώσου, Θεράποντος & Ελλαδίου ιερ., Άλυπιου, Ιουλιανῆς
28	Κ	† ΠΑΤΕΡΩΝ Α΄ ΟΙΚΟΥΜ. ΣΥΝΟΔΟΥ. Εύτυχοῦς, Έλικωνίδος μ.
29	Δ	Θεοδοσίας παρθενομ., Ιωάννου (Νάννου) νεομ. ἐν Θεσανίκῃ
30	Τ	Ισαακίου ἡγουμ. Μονῆς Δαλμάτων, Ρωμανοῦ μαρτ., Βαρλαάμ ὁσ.
31	Τ	Ἐρμείου μ., Εύσεβίου, τῶν ἐν Ασκάλωνι μαρτύρων

Ἀναγρώσματα Κυριακῶν καὶ μεράλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Πράξ. θ' 32-42	Ἰω. ε' 1-15	γ' Ε'
8	Α' Ἰω. α' 1-7	Ἰω. ιθ' 25-27, κα' 24-25	Εὐαγγ. Ἰωάννου
10	Πράξ. ιδ' 6-18	Ἰω. ζ' 14-30	Μεσοπεντηκοστῆς
14	Πράξ. ια' 19-30	Ἰω. δ' 5-42	δ' Ζ'
21	Πράξ. κοτ' 1, 12-20	Ἰω. θ' 1-38	πλ. α' Η'
24	Πράξ. ιη' 22-28	Ἰω. ιβ' 36-47	Ἀποδόσεως Πάσχα
25	Πράξ. α' 1-12	Λουκ. κδ' 36-53	Ἀναλήψεως
28	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰω. ιζ' 1-13	πλ. β' Γ'

Τοπικὸν Ἔορτολόγιον

2/5/2017 Ἅγίου Ἀδανασίου: Τὰ Τερὰ Παρεκκλήσια
Κοσμίου, Στρύμης, Κρωβύλης καὶ Γρατινῆς

3/5/2017 Ἅγ. Θεοφάνους Περιθεωρίου: Ἡ Ἐπισκοπὴ
Ἀναστασιουπόλεως

5/5/2017 Ἅγ. Εἰρήνης: Τὰ Ι. Παρεκκλήσια Ἀριανῶν,
Ἄσκητῶν καὶ Κίρκης

9/5/2017 Ἅγίου Χριστοφόρου: Τερὰ Μονὴ Ἅγ. Χρι-
στοφόρου Κομοτηνῆς

21/5/2017 Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης: Οἱ Τ. Ν. Ἅγ.
Κων/νου & Ἐλένης Διαλαμπῆς, Θρυλορίου,
Παραδημῆς, Πολυάνθου, Σαππῶν καὶ τὰ Ι.
Παρεκκλήσια Ἀσωμάτων, Συκοράχης, Άσκητῶν,
Τασίου Ξυλαγανῆς καὶ Προσκυνητῶν

25/5/2017 Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου: Ὁ Τ. Ν. Λετοκορυφῆς
καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Φωλεᾶς (Πλατανάκια),
Ξυλαγανῆς, Παραδημῆς καὶ Κιζαρίου

1	Π	Ιουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτ., Πύρρου Ἱερομ., Χαριτοῦ μ.
2	Π	Νικηφόρου Κήπιλεως, Κωνσταντίνου νεομ. τοῦ ἐξ Ἀγαρηνῶν
3	Σ	†Ψυχοσάββατον. Λουκιλλιανοῦ & τῶν σύν αὐτῷ, Παύλης μ.
4	Κ	†ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ. Μάρθας καὶ Μαρίας ἀδελφῶν Λαζάρου, Μητροφάνους
5	Δ	†ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ. Δωροθέου ἐπ. Τύρου, Μάρκου Χίου, Νικάνδρου
6	Τ	Ιλαρίωνος ἡγουμ. Μονῆς Δαλμάτων, Απτάλου ὁσίου
7	Τ	Θεοδότου Ἱερ., Σεβαστιανῆς, Ζηναΐδος, Παναγῆ τοῦ Μπασιά
8	Π	Άνακ. λειψάνου Θεοδώρου Στρατηλάτου, Καλλιόπης μ., Θεοφάνους
9	Π	Κυρίλλου ἀρχιεπ. Αλεξανδρείας, Θέκλας μ., Ζπαρθενομ. ἐκ Χίου
10	Σ	Θεοφάνους, Πανσέμινης ὁσ., Αλεξανδρού, Αντωνίνης μ.
11	Κ	†Α· ΜΑΤΘΑΙΟΥ. ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ. Βαρθολομαίου & Βαρνάβα, Λουκᾶ Συμφερουπ.
12	Δ	Όνουφρίου ὁσ., Πέτρου ἐν Άθῳ, Τριφυλλίου Κύπρου (ἀρχή νηστείας)
13	Τ	Άκυλίνης μ., Διοδώρου μ., Ἄννης καὶ Ιωάννου
14	Τ	Έλισσαίου πρ., Μεθοδίου Κωνήλεως, Κυρίλλου Γορτύνης, Ιουστίνου Πόποβίτς
15	Π	Ιερωνύμου, Αύγουστίνου ἐπ. Ἰππώνος, Αμώς πρ., Αχαικοῦ, Στεφανά ἀπ.
16	Π	Τύχωνος ἐπ. Άμαθούντος τοῦ θαυματουργού, Μάρκου
17	Σ	Ιασύρου, Βασιλείου, Μανουήλ, Σαβέλ, Ισμαήλ, Ιννοκεντίου
18	Κ	†Β· ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Κλῆσις μαθητῶν). Θεοδούλου, Ὑπατίου, Αιθερίου μ.
19	Δ	Ιούδα (Θαδδαίου) ἀπ., Ζήνωνος, Ζωσίου μ., Παΐσιου Μεγάλου
20	Τ	Μεθοδίου Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα, Καλλίστου
21	Τ	Ιουλιανοῦ μάρτ., Τερεντίου, Νικήτα νεομ. Νισυρίου
22	Π	Εύσεβιου Ἱερομ. ἐπ. Σαμοσάτων, Ζήνωνος, Ζηνᾶ μαρτύρων
23	Π	Άγριππίνης, Αριστοκλέους πρ., Δημητρίου δ., Αθανασίου ἀναγν.
24	Σ	†Γενέθλιον Τίμιου Προδρόμου, Γενέθλιον Εὐγενίου Τραπεζούντιου
25	Κ	†Γ· ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Θείας Προνοίας). Φεβρωνίας, Ὁρεντίου καὶ 6 ἀδελφῶν
26	Δ	Δαβίδ τοῦ ἐν Θεσσαλίῃ, Ιωάννου ἐπισκ. Γοτθίας, Δαβίδ ὁσιού.
27	Τ	Σαμψών Ξενοδόχου, Μαρίας & Ιωάννας μυροφόρων, Γεωργίου ἀγιορείτου
28	Τ	Άνακ. λειψ. Κύρου & Ιωάννου Αναργύρων, Σεργίου, Παύλου Κορίνθου
29	Π	†Πέτρου καὶ Παύλου τῶν πρωτοκορυφαίων ἀποστόλων, Γαίου
30	Π	†Σύναξις τῶν Δώδεκα Αποστόλων, Μιχαὴλ τοῦ κτηπουροῦ

Αναγινώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Πράξ. β' 1-11	Ιωάν. ζ' 37-52, η' 12	Πεντηκοστῆς
5	Έφεσ. ε' 8-19	Ματθ. υπ' 10-20	Άγ. Πνεύματος
11	Ἐβρ. ια' 33-40, ιβ' 1-2	Ματθ. Γ' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	πλ. δ' Α'
18	Ρωμ. β' 10-16	Ματθ. δ' 18-23	α' Β'
25	Ρωμ. ε' 1-10	Ματθ. στ' 22-33	β' Γ'
29	Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9	Ματθ. ιωτ' 13-19	Πέτρου & Παύλου
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. θ' 36, Γ' 1-8	12 Αποστόλων

Τοπικὸν Ἑορτολόγιον

4/6/2017 Πεντηκοστῆς: Ὁ Τ. Ν. τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς

5/6/2017 Άγ. Πνεύματος: Οἱ Τ. Ν. Άγ. Τριάδος Άγ. Θεοδώρων, Μεσσούνης καὶ Πρωτάτου καὶ τὸ Τ. Παρεκκλήσιον Γρατινῆς

11/6/2017 Άγ. Πάντων: Τὸ Τ. Παρεκκλήσιον Τ.Ν. Άγ. Στυλιανοῦ Κομοτηνῆς

Άγ. Λουκᾶ Συμφερουπόλεως: Τὸ Τ. Παρεκκλήσιον Τ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ Κομοτηνῆς

12/6/2017 Ὅσ. Ὄνουφρίου καὶ Πέτρου: Τὸ Τ. Παρεκκλήσιον Ὅσ. Πέτρου Κερασιᾶς

24/6/2017 Γενεδλίου Προδρόμου: Τὰ Τ. Παρεκκλήσια Νυμφαίας, Άμβροσίας καὶ Γλυκονερίου

Γενεδλίου Άγ. Εὐγενίου: Ὁ Τ. Ν. Άγ. Εὐγενίου Νέας Ρωμανίας

29/6/2017 Αποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου: Ὁ Τ. Ν. Άγ. Παύλου Γλυκονερίου

30/6/2017 Σύναξις Δώδεκα Αποστόλων: Τὰ Τ. Παρεκκλήσια τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς καὶ Μολυβωτῆς

Τὸ Μοναστικὸ Κέντρο τοῦ Παπικίου Ὁρούς

Στὸ Παπίκιον Ὁρος, τὸ Ἱερὸν Ὁρος τῆς Ροδόπης, λειτουργοῦσε κατὰ τὴ βυζαντινὴ περίοδο ἔνα σπουδαῖο μοναστικὸ κέντρο, τὸ ὅποιο ἦταν ὄργανωμένο σύμφωνα μὲ τὸ σύστημα τοῦ Ἅγιου Ὁρους. Μὲ τὶς μονὲς τοῦ Παπικίου ἔχουν συνδεθεῖ σπουδαῖες μορφὲς τῆς Ἐκκλησίας μας, ὥπως ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς καὶ ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Καυσοκαλύβης, καθὼς καὶ πολιτικὲς προσωπικότητες, ὥπως ὁ πρωτοστράτωρ Ἀλέξιος Ἄξούθ, ὁ σεβαστοκράτωρ Ἀλέξιος, ὁ Στέφανος Α' Νεμάνια καὶ ἡ Μαρία Βοτανειάτη.

Οι φιλολογικὲς πηγὲς ἀναφέρουν τὴν ὑπαρξὴν ἀρκετῶν μονῶν στὸ Παπίκιο, καὶ ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη μέχρι τώρα ἔφερε στὸ φῶς ἐρείπια μονῶν στὴν περιοχὴν ἀνάμεσα στοὺς οἰκισμοὺς Πολύανθος, Σώστης, Μίσχος, Ληνός, Ἀσώματον, Θάμνα καὶ Ριζώματα.

Ἡ μοναστικὴ πολιτεία τοῦ Παπικίου γνώρισε μεγάλη ἀκμὴ κατὰ τὸν 11^ο καὶ 12^ο αἰώνα, ὅμως ἀπὸ τὸν 14^ο θὰ πρέπει νὰ βρισκόταν σὲ παρακμή, ὥπως μαρτυρεῖται στὸν βίο τοῦ Ἅγιου Μαξίμου Καυσοκαλυ-

βίτου ποὺ συνέταξε ὁ Ἀγιος Θεοφάνης,
ἐπίσκοπος Περιθεωρίου. Η παρακμὴ τῶν
μονῶν τοῦ Παπικίου θὰ πρέπει νὰ ἀποδοθεῖ
στὸν ἐμφύλιο πόλεμο τῆς περιόδου 1341-1347,
στὶς ἐπιδρομὲς τῶν Τούρκων καὶ στὴν κατάκτηση
τῆς Θράκης ἀπὸ αὐτοὺς τὸ 1371, καθὼς ἐπίσης καὶ
στὴν ἔλλειψη πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς σταθερό-
τητας, λόγῳ τῶν ἀνταγωνισμῶν τῶν Βυζαντινῶν,
τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Σέρβων. Κατὰ τοὺς πρώ-
τους αἱώνες τῆς ὁθωμανικῆς κατάκτησης οἱ μονὲς
πιθανῶς λειτούργησαν χωρὶς ιδιαίτερα προβλήματα,
λόγῳ τοῦ δύσβατου τῆς περιοχῆς. Οἱ ιστορικοὶ θε-
ωροῦν ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα 1656-1661 κα-
ταστράφηκε μεγάλος ἀριθμὸς ναῶν καὶ μονῶν ἀπὸ
τὸν Τούρκο πασὰ Μεχμέτ Κιόπρογλου καὶ ὅτι οἱ
κάτοικοι τῆς περιοχῆς ἐξισλαμίστηκαν.

Απὸ τὸν μεγάλο ἀριθμὸ τῶν μονῶν τῆς Ροδόπης
μέχρι σήμερα ἔχει ἀνασκαφεῖ μόνο ἕνα μικρὸ μέρος
(τρεῖς ναοὶ καὶ δύο μοναστηριακὰ συγκροτήματα),
στὴν περιοχὴ βόρεια καὶ ἀνάμεσα στὰ χωριὰ Πο-
λύανθος, Ληνός, Σώστης, Μίσχος, Άσώματος καὶ
Θάμνα. Στὸν Σώστη ἀποκαλύφθηκε τὸ καθολικὸ
καὶ τὰ προκτίσματα τῆς δυτικῆς καὶ νότιας
πλευρᾶς μονῆς, καὶ ἕνας μονόχωρος
ναὸς τοῦ II^{ου}-12^{ου} αἰώνα. Βόρεια τοῦ

χωριοῦ Ληνὸς ἦρθε στὸ φῶς μοναστηριακὸ συγκρότημα, τὸ καθολικό, μιὰ κινστέρνα, ἡ τράπεζα καὶ ἄλλοι βοηθητικοὶ χῶροι. Τὸ καθολικὸ ἦταν διακοσμημένο μὲ τοιχογραφίες, σπαράγματα τῶν ὅποιων ἔχουν διασωθεῖ, ὥπως γιὰ παράδειγμα τὰ πρόσωπα τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου, τοῦ Τιμίου Προδρόμου, δύο ἀγγέλων, τῶν εὐαγγελιστῶν Μάρκου καὶ Ιωάννη. Ιδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν ἔνα χρυσὸ σμαλτωμένο μετάλλιο στὸ ὅποιο ἀπεικονίζεται ἡ μορφὴ τῆς δεομένης Θεοτόκου. Ή μονὴ αὐτὴ λειτούργησε ἀπὸ τὸν II^ο μέχρι τὸν 14^ο αἰώνα.

Ἐπίσης, στὸ χωριὸ Κερασιὰ ἔχει ἀνασκαφεῖ ἔνας μονόχωρος θολοσκέπαστος σταυροειδῆς ναός, ποὺ χρονολογεῖται τὸν II^ο-12^ο αἰώνα.

Οἱ ἀνασκαφὲς τῶν τελευταίων δεκαετιῶν στὸ Παπίκιο Ὄρος ἔφεραν στὸ φῶς σημαντικὸ ἀριθμὸ ἐργαλείων καθημερινῆς χρήσης, ἔφυαλωμένα κεραμικά, κοσμήματα, καθὼς καὶ ἔνα ἐντυπωσιακὸ χρυσὸ δακτυλίδι-σφραγίδα τῆς αὐτοκράτειρας Μαρίας Βοτανειάτη.

Μονή στήν περιοχή του Αηνού.

Η Άναστασιούπολη - Περιθεώριον

ΗΆναστασιούπολη ήταν ένας σταθμός της Έγνατίας Όδου, βρίσκεται στὸν μυχὸ τῆς λίμνης Βιστωνίδας καὶ ίδρυθηκε ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Άναστάσιο. Η πόλη μετονομάστηκε σὲ Περιθεώριον τὸ ἔτος 1341 ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Άνδρόνικο Γ' Παλαιολόγο (1328-1341). Στὴν περιοχὴν ἔγινε στὶς ἀρχὲς τοῦ 14^{ου} αἰώνα μιὰ μάχη ποὺ εἶχε ὡς συνέπεια τὴ διάλυση τῆς «Καταλανικῆς Κομπανίας». Ἀπὸ ἐκκλησιαστικὴ ἄποψη τὸ Περιθεώριον ἀνήκε στὴ δικαιοδοσία τῆς Μητροπόλεως Τραϊανουπόλεως.

Στὸν ἑκτεταμένο αὐτὸ ἀρχαιολογικὸ χῶρο δὲν ἔχουν πραγματοποιηθεῖ συστηματικὲς ἀνασκαφὲς καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ λείπουν πολλὲς καὶ σημαντικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν πολεοδομικὴ καὶ οἰκιστικὴ ὄργάνωση καὶ τὴν ἐν γένει ζωὴ στὴν πόλη αὐτῆ. Αν ὑπολογισθεῖ ὅτι τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου καταπόνησε τὰ τείχη τοῦ Περιθεωρίου, ὅπως ἐπίσης καὶ ἡ ἀνάγκη τῶν κατοίκων τῆς γύρω περιοχῆς γιὰ ἔτοιμα οἰκοδομικὰ ὑλικά, ίδιαίτερα μετὰ τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ τοῦ 1922, τότε γίνεται ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη νὰ ἀρχίσει μιὰ συστηματικὴ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα.

Από τὰ ἐρείπια τῶν λαμπρῶν τειχῶν τῆς πόλης, ποὺ ἀνοικοδομήθηκε ἀπὸ τὸν Ἀνδρόνικο Γ' Παλαιολόγο, ἔχουν σωθεῖ σχεδὸν ἀκέραιοι πύργοι καὶ μεταπύργια πεσμένα καὶ θρυμματισμένα, ἀφοῦ βρίσκονται σὲ προσχωσιγενὲς ἔδαφος. Τὰ μονογράμματα τῶν Παλαιολόγων καὶ τὸ ἀποτροπαϊκὸ IC-XC NI-KA διακρίνονται στὶς ἐπιφάνειες τῶν πύργων στὴν ἀνατολικὴ πλευρά.

Πύργος τῶν τειχῶν τῆς Ἀναστασιούπολης.

1	Σ	† Κοσμά & Δαμιανοῦ Ἀναργύρων
2	Κ	◎ † Δ· ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Ἐκατοντ.). Κατάθεσις ἐν Βλαχέρναις ἐσθῆτος Θεοτόκου Υακίνθου μ., Ἀνατολίου, Θεοδότης, Γερασίμου Εύρυτανίας
3	Δ	
4	Τ	Ανδρέου ἑπτακ. Κρήτης τοῦ μελαδοῦ, Μιχαὴλ Χωνιάτη
5	Τ	† Αθανασίου τοῦ ἐν Ἀθῷ, Λαμπαδοῦ ὁσ., Κυπριανοῦ
6	Π	Σιώη Μεγ., Ἀρχίπου, Φιλήμονος, Ονησίμου ἀπ., Λουκίας
7	Π	† Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος, Θωμᾶ τοῦ ἐν Μαλεῷ, Εὐαγγέλου
8	Σ	Προκοπίου μεγαλ., Θεοφίλου Σίχνης, Ἀναστασίου νεομ.
9	Κ	◎ † Ε· ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Γεργεσ.). Διονυσίου, Μητροφάνους ἐν Ἀθῷ, Μηχ., Πακνανᾶ Τῶν ἐν Νικοπόλει Ἀρμενίας 45 μαρτ., Γρηγορίου ἐπ. Ἀσσου
10	Δ	† Εὐφημίος μεγαλομάρτυρος, "Ολγας Ἰσαπ., Νεκταρίου Βρυσούλων
11	Τ	Πρόκλου & Ιλαρίου μ., Βερονίκης, Παΐσιου Ἀγιορείτου
12	Τ	Σύναξις ἀρχ. Γαβριήλ, Στεφάνου Σαββαΐτου, Γολινδούχ
13	Π	Ἀκύλα ἀποστ., Ιωύστου μ., Ιωσήφ Θεανίκης, Νικοδήμου Ἀγιορείτου
14	Π	Κηρύκου καὶ Ιουλίττης, Βλαδιμήρου ἰσαποστόλου
15	Σ	
16	Κ	◎ † ΠΑΤΕΡΩΝ Δ· ΟΙΚΟΥΜ. Συνόδου, Ἀθηνογένους ἱερομ., Φαύστου μ. † Μαρίνης μεγαλομάρτυρος, Σπεράτου & Βερονίκης μαρτύρων
17	Δ	Αἰμιλιανοῦ, Παύλου, Θεῆς καὶ Οὐαλεντίνης μ., Παμβώ ὁσ.
18	Τ	Μακρίνης ὁσ., Δίου ὁσίου, Θεοδώρου Ἐδέσσης
19	Τ	† Προφήτου Ἡλιού τοῦ Θεοβίτου, Φλαβιανοῦ
20	Π	Ιωάννου ὁσ., Συμεών τοῦ διά Χριστόν σαλοῦ, Παρθενίου Ραδοβιζῶν
21	Π	Μαρίας Μαγδαληνῆς Μυροφόρου, Μαρκέλλης Χιοπολίτιδος, Κορνηλίου
22	Σ	
23	Κ	◎ † Ζ· ΜΑΤΘΑΙΟΥ (2 τυφλῶν). Ιεζεκιὴλ πρ., Φωκά ἱερ., Πελαγίας Τήνου
24	Δ	Χριστίνης μεγαλ., Θεοφίλου Ζακυνθίου, Ἀθηναγόρου, Ἐρμογένους
25	Τ	† Κοίμησις ἀγ. Ἀννης, Όλυμπιάδος διακόνου, Εύπραξίας
26	Τ	† Παρασκευῆς ὁσιομ., Ἐρμολάου ἱερομ., Ὁραιοζήλης
27	Π	† Παντελεήμονος μεγαλ., Νικοδήμου, Ἀνθούσης
28	Π	Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος & Παρμενᾶ ἀπ., Ειρήνης Χρυσοβαλάντου
29	Σ	Καλλινίκου, Θεοδότης & τέκνων αὐτῆς μαρτ., Ιωάννου Στρατιώτου
30	Κ	◎ † Η· ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Χορτασμός 5.000). Σίλα, Σιλουσανοῦ, Κρήσκεντος
31	Δ	Ιωσήφ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, Εύδοκίμου δικαίου, Δημοκρίτου

Ἀναγινώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. θ' 1-7	Ματθ. π' 5-13	γ' Δ'
9	Ρωμ. ἡ' 1-10	Ματθ. π' 28-34, ό' 1	δ' Ε'
16	Τίτ. γ' 8-15	Ματθ. ε' 14-19	πλ. α' ΣΤ'
20	Ἰακ. ε' 10-20	Λουκ. δ' 22-30	Προφήτου Ἡλιού
23	Ρωμ. ιε' 1-7	Ματθ. θ' 27-35	πλ. β' Ζ
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Λουκ. κα' 12-19	Άγ. Παντελεήμονος
30	Α' Κορ. α' 10-17	Ματθ. ιδ' 14-22	βαρύς Η'

Τοπικὸν Έορτολόγιον

- 1/7/2017** Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ: Τὰ Ι. Παρεκκλήσια Σκαλώματος, Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ καὶ Παμφόρου
- 7/7/2017** Άγ. Κυριακῆς: Τὰ Ι. Παρεκκλήσια Ροδίτου, Γρατινῆς καὶ Ἐργατικῶν Κατοικιῶν Κομοτηνῆς
- 17/7/2017** Άγ. Μαρίνης: Τὸ Ι. Προσκύνημα Τιμέρου καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Θρυλορίου, Σώστη, Τάσμου, Φαναρίου, Σαππῶν καὶ «Θεραπευτηρίου Άγ. Γεωργίου»
- 20/7/2017** Προφήτου Ἡλιού: Οἱ Ι. Ν. Παλλαδίου καὶ Πανδρόσου, καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Προσκυνητῶν, Παγουρίων, Διώνης, Τάσμου, Κασσιτερῶν, Συκοράχης, Κίρκης, Πόρπης, Γρατινῆς, Ιασίου καὶ Στρατοπέδου Ισμάρου
- 25/7/2017** Άγ. Ἀννης: Τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Μαρωνείας
- 26/7/2017** Άγ. Παρασκευῆς: Οἱ Ι. Ν. Άγ. Παρασκευῆς Πολιούχου Κομοτηνῆς, Ἀρσακείου, Ἀμαξάδων, Μέσσης, καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Τάσμου, Κίρκης, Γρατινῆς Ξυλαγανῆς καὶ Θρυλορίου
- 27/7/2017** Άγ. Παντελεήμονος: Ὁ Ι. Ν. Μικροῦ Κρανοβουνίου καὶ τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Γενικοῦ Νοσοκομείου Κομοτηνῆς
- 28/7/2017** Άγ. Εἰρήνη Χρυσοβαλάντου: Τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Σαππῶν

1	T	† Πρόοδος Τιμίου Σταυροῦ, 7 Μακρ., Σολομονῆς, Έλεαζάρου (άρχή νηστείας)
2	T	Άνακ. λειψ. πρωτ. Στεφάνου, Θεοδώρου ἐν Δαρδανελλίοις
3	P	Ισαακίου, Δαλμάτου, Φαύστου ὁ σ., Σαλώμης μυροφ., Θεοδώρας Θεολίκης
4	P	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἑπτά παιδῶν, Εὐδοκίας ὥσιομάρτ.
5	S	Εὐαγγίου μάρτ., Νόννης, Εύγενίου Αἰτωλοῦ, Χρήστου Πρεβέζης
6	K	†Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
7	D	Δομετίου Πέρσου, Νικάνορος Ζάβορδας, Θεοδοσίου Αργολίδος, Άστερίου θαυμ.
8	T	Αἰμιλιανοῦ Κυζίκου, Μύρωνος Κρήτης, Τριανταφύλλου νεομ.
9	T	Ματθία ἀποστόλου, τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ 10 μαρτύρων
10	P	Λουρεντίου ἀρχιδιακ., Ξύστου ἐπισκ. Ρώμης, Ιππολύτου
11	P	Εὔπλου διακ., Νήφωνος, Ανάμν. θαύματος αγ. Σπυρίδωνος
12	S	Φωτίου, Ανικήτου μάρτ., Παμφίλου, Κάστορος, Παλάμωνος
13	K	†Ι· ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Σελην. νέου). Μαξίμου ὄμολ., Εύδοκίας, Ειρήνης βασιλ.
14	D	Μιχαήλου πρ., Μαρκέλλου ιερομ., Συμεών νεομάρτ. Τραπεζούντος
15	T	†Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	T	Άγ. Μανδηλίου, Διομήδους, Τιμοθέου Εύριπου, Γερασίμου Κεφαλληνίας
17	P	Μύρωνος, Παύλου, Ιουλιανῆς μαρτύρων
18	P	Φλώρου, Λαύρου, Λέσοντος, Έρμοῦ, Δημητρίου Σαμαρίνης
19	S	Ανδρέου στρατ. καὶ 2593 μ., Τιμοθέου, Θεοφάνους νεομ. Ναούστης
20	K	†ΙΑ· ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Μυρίων ταλάντων). Σαμουήλ πρ., Λουκίου μ., Θεοχάρους ν.
21	D	Θαδδαίου ἀποστ.. Βάσσης καὶ τῶν 3 τέκνων αὐτῆς
22	T	Άγαθονίκου μάρτ. καὶ τῶν σύναυτών, Αριάδνης βασιλ., Ανθούσης
23	T	† Απόδοσις Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ειρηναίου Λουγδούνου
24	P	Εύτυχοις ιερ., Κοσμᾶ Αίτωλού, μετάθεσις λειψ. Διονυσίου ἐπ. Αιγίνης
25	P	Τίτου ἀποστ., ἐπάνοδος λειψ. ἀπ. Βαρθολομαίου, Ιωάννου Καρπαθίου
26	S	Άδριανού καὶ Ναταλίος μαρτ., Ιωάσσοφ ὁσίου
27	K	†ΙΒ· ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Πλουσίου νεανίου). Ποιμένος, Ανθούσης, Φανουρίου
28	D	Μιαύσέως Αιθίοπος, Διομήδους, Λουρεντίου μαρτ., Εξεκίου βασιλέως
29	T	† Αποτ. Τιμίας Κεφ. Προδρόμου (νηστεία), Αρκαδίου, Θεοπίστης
30	T	Άλεξανδρου, Ιωάννου, Παύλου Πατρ. Κων/λεως, Φαντίνου
31	P	Κατάθεσις Τιμίας Ζώνης τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου

Άναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Β' Πέτρ. α' 10-19	Ματθ. Ιζ' 1-9	Μεταμορφώσεως
13	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. Ιζ' 14-23	α' Γ'
15	Φιλιπ. β' 5-11	Λουκ. Γ' 38-42, ια' 27-28	Κοιμήσεως Θεοτόκου
20	Α' Κορ. θ' 2-12	Ματθ. ιη' 23-35	β' ΙΑ'
23	Φιλιπ. β' 5-11	Λουκ. Γ' 38-42, ια' 27-28	Απόδοσις Κοιμήσεως
27	Α' Κορ. ιε' 1-11	Ματθ. ιθ' 16-26	γ' Α'
29	Πράξ. ιγ' 25-32	Μάρκ. στ' 14-30	Αποκεφ. Προδρόμου

Τοπικὸν Ἔορτολόγιον

6/8/2017 Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος: Ό Ι. Ν. Καριδιᾶς καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Μέσσης, Μαρωνείας, Προσκυνητῶν, Ίμέρου, Ιάσμου, Σαππῶν καὶ Ξυλαγανῆς

15/8/2017 Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου: Οἱ Ι. Ν. Μητροπολιτικὸς Ναὸς Κομοτηνῆς, Μαρωνείας, Φαναρίου, Άετολόφου, Γρατινῆς, Ιασίου, Καλλιδέας, Νέας Πέτρας, Ροδίτου καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Μέσσης, Κασσιτερῶν, Πανδρόσου, Νέας Σάντας, Ξυλαγανῆς, Προσκυνητῶν, Όργανης καὶ Οἰκισμοῦ Παλιννοστούντων Σαππῶν

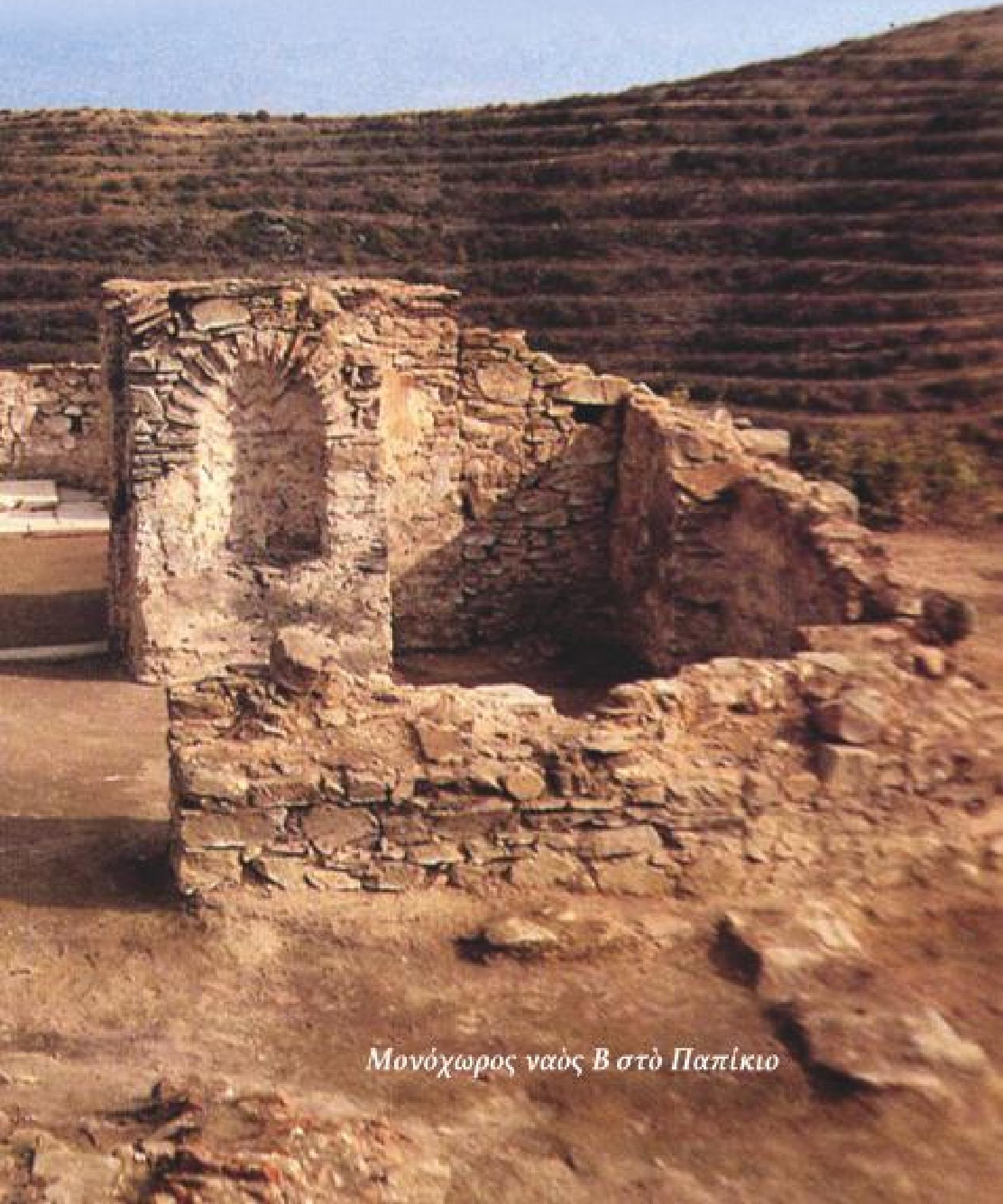
23/8/2017 Απόδοσις Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου: Ή Τερὰ Μονὴ Παναγίας Φανερωμένης Βαδυρρύακος καὶ τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Γρατινῆς

24/8/2017 Ἅγ. Κοσμᾶ τοῦ Αίτωλοῦ: Ό Ι. Ν. Κομοτηνῆς

27/8/2017 Ἅγ. Φανουρίου: Τὰ Ι. Παρεκκλήσια Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Κομοτηνῆς, Θριλορίου καὶ Σάλπης

29/8/2017 Αποτομὴ Κεφαλῆς Τιμίου Προδρόμου: Οἱ Ι. Ν. Ιάσμου καὶ Μαρωνείας καὶ τὰ Ι. Παρεκκλήσια Γρατινῆς καὶ Πολυάνδου

Μονόχωρος ναός Β στὸ Παπίκιο

Η Μαρώνεια

ΗΜαρώνεια, πόλη μὲ συνεχὴ ζωὴ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα (7^{ος} αἰώνας π.Χ.), παρέμεινε σημαντικὸ ἀστικὸ κέντρο στὴ βυζαντινὴ περίοδο μὲ τὸ ἕδιο πάντοτε ὄνομα. Η πόλη, ποὺ ἔχει ἔντονη παρουσία στὶς φιλολογικὲς πηγές, προβιβάζεται ἀπὸ τὸν 7^ο αἰώνα σὲ Ἀρχιεπισκοπή, ἡ ὅποια φαίνεται νὰ ὑφίσταται ἕως τὶς ἀρχὲς τοῦ 14^{ου} αἰώνα, στὰ χρόνια τοῦ αὐτοκράτορα Ἀνδρονίκου Β' (1282-1328). Στὴν περίοδο τῆς λατινοκρατίας ἡ πόλη ὑπάγεται ἐκκλησιαστικὰ στὴν ἐπαρχία τῆς Μάκρης. Ως Ἀρχιεπισκοπή ἀναφέρεται στὶς φιλολογικὲς πηγές καὶ τὸν 14^ο αἰώνα.¹ Ήδη στὰ 1372 ἡ Μαρώνεια βρίσκεται κάτω ἀπὸ τοὺς Οθωμανοὺς κυρίαρχους καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς πόλης μετατίθεται στὴ Μητρόπολη Μεσημβρίας. Γύρω στὰ 1513 οἱ κάτοικοι τῆς Μαρώνειας, γιὰ λόγους ἀσφαλείας, μετακινήθηκαν ἀπὸ τὴν παραλία πρὸς τὴν ἐνδοχώρα, ὅπου καὶ ἔδρυσαν τὸν σημερινὸ οἰκισμὸ τῆς Μαρώνειας.

Η ἐπιβλητικὴ ὄχύρωση τῆς παραλιακῆς Μαρώνειας, ποὺ χρονολογεῖται τὸν 4^ο αἰώνα π.Χ., ἀποτέλεσε τὴ βάση γιὰ τὰ ὄχυρωματικὰ ἔργα τῆς βυζαντινῆς περιόδου. Λπὸ τὴν παλαιοχριστιανικὴ φάση ἔχουν σωθεῖ ἐπιτύμβιες ἐπιγραφές, κεραμο-

Άποψη τῆς βυζαντινῆς Μαρώνειας

σκεπεῖς τάφοι. Στὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν παλαιοχριστιανικὴ στὴ βυζαντινὴ Μαρώνεια ἐντάσσονται τὰ γλυπτὰ ποὺ βρέθηκαν στὸ ἀρχαῖο θέατρο τῆς πόλης (6^{οc}-7^{οc} αἰώνας), στοιχεῖο βέβαια ποὺ μαρτυρεῖ ὅτι τὸ ἀρχαῖο θέατρο βρισκόταν σὲ χρήση μέχρι καὶ τὴν παλαιοχριστιανικὴ περίοδο.⁷ Έχουν βρεθεῖ τρεῖς βασιλικές, αἴθριο παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς

στή Θέση Παλαιοχώρα, ποὺ βρισκόταν σὲ χρήση καὶ μετὰ τὸν 6^ο αἰώνα, μιὰ δεύτερη στή Θέση ποὺ τὸν 11^ο αἰώνα ἀνοικοδομήθηκε μεγαλοπρεπής ναός, καὶ τέλος μιὰ τρίτη βρέθηκε κάτω ἀπὸ τὸ παρεκκλήσιο τῆς Παναγίας στή Θέση Ἀγιος Χαράλαμπος. Στὴν κόγχη τῆς δεύτερης βασιλικῆς, κάτω ἀπὸ τὸν ναὸ τοῦ II^{ου} αἰώνα, βρέθηκε τοιχογραφία μὲ φυλλοφόρο σταυρό, ποὺ χρονολογεῖται τὴν εἰκονομαχικὴ περίοδο.

Απὸ τὴν βυζαντινὴν Μαρώνειαν ἡ ἀρχαιολογικὴ ἔρευνα ἔφερε στὸ φῶς μιὰ γειτονιὰ τοῦ 11^{ου}-12^{ου} αἰώνα μὲ τὰ σπίτια της, τὸν ναὸ τοῦ 11^{ου} αἰώνα ποὺ ἀναφέρθηκε παραπάνω, καθὼς καὶ ἐφυαλωμένα κεραμικὰ καὶ μετάλλινους σταυροὺς ποὺ χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸν 9^ο αἰώνα μέχρι τὴν περίοδο τῶν Παλαιολόγων. Στὴ Θέση Ἀγιος Χαράλαμπος ἔχουν διασωθεῖ ἑρείπια τετρακιόνιου ἐγγεγραμμένου σταυροειδοῦς ναοῦ μὲ σύνθρονο καὶ νάρθηκα.

Τὰ ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα, ίδιαίτερα αὐτὰ ποὺ χρονολογοῦνται στὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν παλαιοχριστιανικὴ στὴ βυζαντινὴ περίοδο, εἶναι σημαντικὰ στοιχεῖα ποὺ μαρτυροῦν ὅτι ἡ Μαρώνεια ἀπὸ τὴν Ἀρχαιότητα μέχρι καὶ τὸν Μεσαίωνα ἦταν μιὰ ζωντανὴ πόλη-λιμάνι στὸ Βόρειο Αἰγαῖο.

Ἡ Μαζιμιανούπολη - Μοσυνόπολη

Στὴ σημαντικὴ αὐτὴ πόλη ποὺ βρίσκεται στοὺς πρόποδες τοῦ Παπικίου, μὲ τὴ μοναστικὴ πολιτεία τοῦ ὅποίου διατηροῦσε στενὲς σχέσεις, ἔχει ἀποκαλυφθεῖ ὄχυρωματικὸς περίβολος, μιὰ ὁμάδα τάφων τῆς ὑστερορρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἐνῶ στὴν πόλη φέρεται νὰ κατοικοῦσαν ἀξιωματοῦχοι καὶ ὑπῆρχαν μετόχια μονῶν, μὲ τὰ ὅποῖα συνδέεται ὁ ἐπιφανής βυζαντινὸς ἀξιωματοῦχος Πακουριανός. Έντυπωσιακὰ εἶναι τὰ ἐρείπια περίκεντρου ναοῦ, ὁ ὅποῖος ἀνακατασκευάσηκε κατὰ τὴν μεσοβυζαντινὴ περίοδο.

Ἄποψη τοῦ περίκεντρου ναοῦ τῆς Μοσυνόπολης

1	Π	† ΑΡΧΗ ΙΝΔΙΚΤΟΥ. Αμούν διακ. & τῶν σύν αὐτῷ 40 παρθενομ., Συμεών Στυλίτου
2	Σ	Μάρμαντος μ., Ιωάννου Νηστευτοῦ, Ἐλεοζάρου
3	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ανθίμου, Θεοκτίστου, Χαρίτωνος, Πολυδώρου, Φοίβης
4	Δ	Μιωσέως προφήτου, Βαβύλαιερομ., Ερμιόνης μάρτ.
5	Τ	Ζαχαρίου προφήτου, πατρός Ιωάννου Προδρόμου
6	Τ	Ⓐ Άνδριν. τοῦ ἐν Χάναις θαύματος ἀρχαγγ. Μιχαὴλ, Καλοδότης μ.
7	Π	Σώζοντος μ., Κασσιανῆς υμνογράφου, Αθανασίου Κουλακιώτου
8	Π	† Γενέθλιον τῆς Ὑπεραγίος Θεοτόκου, Αθανασίου νεομ.
9	Σ	† Ιωακείμ καὶ Ἀννης Θεοπατόρων, Θεοφάνους ὄμ., Σεβηριανοῦ μ.
10	Κ	† ΠΡΟΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ. Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας
11	Δ	Θεοδώρας ἐν Άλεξανδρειᾳ, Εὐφροσύνου μάρτ., Εύανθιας μ.
12	Τ	Αύτονόμου ιερομ., Κουρνούπτου ἐπ. Ἰκανίου, Δανιὴλ Θασίου
13	Τ	Ⓐ Κορητήλιου ἔκατ., Ἱεροθέου ὁσ. ἐκ Καλαμάτας, Ἀριστείδου μ.
14	Π	† ΥΨΩΣΙΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ (νηστεία), Πλακίλης βασιλ.
15	Π	Νικήτα μεγ., Φιλοθέου, Πορφυρίου, Βησσαρίωνος λαρίσης, Συμεών Θεανίκης
16	Σ	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Μελιτινῆς μάρτυρος
17	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ. Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος, Αγάπης
18	Δ	Εύμενίου ἐπιακ. Γορτύνης, Ἀριάδνης μάρτ.
19	Τ	Τροφίμου, Σαββατίου, Δορυμέδοντος μαρτύρων
20	Τ	Ⓐ † Εύσταθίου μεγαλομάρτυρος καὶ τῶν σύν αὐτῷ. Ιλαρίωνος νεομ. Κρητός
21	Π	Ιωνᾶ προφήτου, Κοδράτου ἀπόστ. ἐπισκόπου Αθηνῶν
22	Π	Φωκᾶ ιερομ. ἐπ. Σινάτης, Φωκᾶ κηπουροῦ, Ισαάκ, Μαρτίνου μ.
23	Σ	† Σύλληψις Προδρόμου, Ραΐδος μ., Ξανθίτης καὶ Πολυξένης
24	Κ	† ΑΛΟΥΚΑ. Παναγίας Μυρτ., Θέκλης ίσαπ., Σιλουανοῦ Αθωνίτου
25	Δ	Εὐφροσύνης ὁσ., Παφνουτίου ὁσιοῦ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ 546 μ.
26	Τ	† Μετάστοσις Αποστόλου καὶ Εύαγγ. Ιωάννου τοῦ Θεολόγου
27	Τ	Καλλιστράτου μ., Αριστάρχου ἀπ., Ακυλίνης νεομ. Ζαγκλιβερινῆς
28	Π	Βαρούχ προφήτου, Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ, Αἰξεντίου Κύπρου
29	Π	Κυριακοῦ ἀνοχωρητοῦ, Πετρωνίας μ., Μαλαχίου ἐκ Λίνδου
30	Σ	Γρηγορίου ιερομ. φωτιστοῦ Ἀρμενίας, Ριψιμίας, Γαίανης, Στρατονίκου

Ἀναγινώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Τιμ. β' 1-7	Λουκ. δ' 16-22	Άρχη Ινδίκτου
3	Α' Κορινθ' 13-24	Ματθ. κα' 33-42	δ' Β'
8	Φιλιπ. β' 5-11	Λουκ. Γ' 38-42, ια' 27-28	Γενεσίου Θεοτόκου
10	Γαλ. στ' 11-18	Ιωάν. γ' 13-17	πλ. α' Γ'
14	Α' Κορ. α' 18-24	Ιωάν. ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	Υψώσ. Τιμ. Σταυροῦ
17	Γαλ. β' 16-20	Μάρκ. η' 34-38, θ' 1	πλ. β' Δ'
23	Γαλ. δ' 22-27	Λουκ. α' 5-25	Συλλήψεως Προδρόμου
24	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ε' 1-11	βαρύς Ε'
26	Α' Ιω. δ' 12-19	Ιωάν. ιθ' 25-27, κα' 24-25	Μετ. Εὐαγγ. Ιωάννου

Τοπικὸν Ἔορτολόγιον

1/9/2017 Ἅγιων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Ἀσκητριῶν: Τὰ Ἱ. Παρεκκλήσια Ἰ.Ν. Ἅγ. Στυλιανοῦ Κομοτηνῆς, Διώνης καὶ Νέας Καλλίστης

8/9/2017 Γενεσίου τῆς Θεοτόκου: Οἱ Ἱ. Ν. Μεγάλου Κρανοβουνίου καὶ Λυκείου καὶ τὸ Ἱ. Παρεκκλήσιο Ροδίτη

14/9/2017 Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ: Ὁ Ἱ. Ν. Μεσοχωρίου καὶ τὸ Ἱ. Παρεκκλήσιον Ἅγ. Γεωργίου Κομοτηνῆς

17/9/2017 Ἅγ. Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος καὶ Ἅγαπης: Ὁ Ἱ. Ν. Γλυφάδας καὶ τὸ Ἱ. Παρεκκλήσιον τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς

1	K	†Β' ΛΟΥΚΑ. Παν. Γοργούπηκόου, Άνωνιου ἀπ., Ρωμανοῦ Μελ., Ιωάννου Κουκ. Κυπριανοῦ ἱερομ., Ἰουστίνης παρθεν., Θεοφίλου ὄμοιο., Θεοδώρου Γαβρᾶ † Διονυσίου Αρεοπ., Δαμάριδος, Ρουστικοῦ & Ελευθερίου, Ιωάν. Χοζεβίτου Ἱεροθέου ἐπ. Αθηνῶν, Διομήνης μάρτ., Αἰδάκτου, Καλλισθένης
2	Δ	
3	T	† Διονυσίου Αρεοπ., Δαμάριδος, Ρουστικοῦ & Ελευθερίου, Ιωάν. Χοζεβίτου Ἱεροθέου ἐπ. Αθηνῶν, Διομήνης μάρτ., Αἰδάκτου, Καλλισθένης
4	T	
5	P	† Χαριτίνης, Εύδοκίμου, Μεθοδίας τῆς ἐν Κιμώλῳ, Ερμαγένους
6	P	† Θωμᾶ ἀποστ., Ερωτήτος μάρτ., Μακαρίου νεομάρτ. Σεργίου & Βάκχου μεγαλ., Πολυυχρονίου ἱερομ., Ιουλιανοῦ
7	S	
8	K	†Γ' ΛΟΥΚΑ (Νοΐν). Πελαγίας ὁσ., Πελαγίας παρθεν., Ταισίας Ιακώβου τοῦ Ἀλφαιου, Αἴβραάμ & Λώτ, Ανδρονίκου, Αθανασίας Εὐλαμπίου, Εὐλαμπίας μαρτ., Θεοφίλου ὄσιου
9	Δ	
10	T	Φιλίππου διακόνου, Θεοφάνους Γραπτοῦ, Ζηναίδος & Φιλονίλλης Πρόβου, Ταράχου & Ανδρονίκου μ., Συμεὼν Ν. Θεολόγου
11	T	
12	P	Κάρπου, Παπύλου, Αγαθοδώρου, Αγαθονίκης, Χρυσῆς νεομ., Μελετίου Πηγᾶ Γερβασίου, Ναζαρίου μ., Κοσμά ποιητ. ἐπ. Μαιούμα, Παρασκευῆς Επιβατηνῆς
13	P	
14	S	
15	K	†Δ' ΛΟΥΚΑ (Σπορέως). Πατέρων Ζ' Οίκου μ. Συνόδου, Λουκιανοῦ, Σαβίνου Λογγύλου ἐκατοντάρχου, Λεοντίου καὶ τῶν σύν αὐτῷ μαρτύρων Ωσηέ προφ., Ανδρέου ὄσιομ. ἐν τῇ Κρίσει, Κοσμᾶ & Δαμιανοῦ ἐξ Ἀραβίας † Λουκᾶ Εὐαγγελιστοῦ, Μαρίνου μάρτ. τοῦ Γέροντος Ιωήλ προφ., Οὐάρου μάρτ., Κλεοπάτρας ὁσ., Λεοντίου, Ιωάννου
16	Δ	
17	T	
18	T	† Λουκᾶ Εὐαγγελιστοῦ, Μαρίνου μάρτ. τοῦ Γέροντος Ιωήλ προφ., Οὐάρου μάρτ., Κλεοπάτρας ὁσ., Λεοντίου, Ιωάννου
19	P	
20	P	Αρτεμίου μεγαλομ., Ματρώνης Χιοπολίτιδος, Γερασίμου Κεφαλληνίας Ιλαρίωνος ὁσ., Χριστοδούλου ἐν Πάτμῳ, Θεοδότης & Σωκράτους ἱερομ.
21	S	
22	K	†ΣΤ' ΛΟΥΚΑ. Αβερκίου, Ήρακλείου, τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδῶν † Ιακώβου Αδελφοθέου, Ἰγνατίου Κων/πόλεως Ἀρέθα μεγαλομ., Σεβαστιανῆς μάρτυρος, Ἀκακίου
23	Δ	
24	T	Μαρκιανοῦ & Μαρτυρίου νοταρίων, Ταβιθᾶς, Χρυσάφου μ. † Δημητρίου Μυροβλύτου, Ιωάσαφ γέου ὄσιομ.
25	T	
26	P	
27	P	Νέστορος μάρτ., Πρόκλης συζύγου Πιλάτου, Λούπου
28	S	† ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ (Ἐθν. ἑορτή). Τερεντίου, Εύνικης μ., Στεφάνου Σαββαΐτου
29	K	†Ζ' ΛΟΥΚΑ. Αναστασίας Ρωμαίος, Αβραμίου & Μαρίας ὁσ. Κλεόπα & Αρτεμᾶ ἐκ τῶν 70 ἀποστ., Ζηνοβίου & Ζηνοβίας μαρτ.
30	Δ	
31	T	Στάχυος, Απελλοῦ, Αμπλία, Ούρβανοῦ, Νικολάου νεομάρτυρος ἐν Χίῳ

Ἀναγινώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Πράξ. θ' 10-18	Λουκ. στ' 31-36	πλ. δ' ΣΤ'
8	Β' Κορ.θ' 6-11	Λουκ. ζ' 11-16	α' Ζ'
15	Τίτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	β' Η'
18	Κολασ. δ' 5-11,14-18	Λουκ. ι' 16-21	Εὐαγγελ.Λουκᾶ
22	Γαλ. α' 11-19	Λουκ. η' 27-39	γ' Θ'
26	Β' Τιμ.β' 1-10	Ιω. ιε' 17-ιστ'2	Αγ.Δημητρίου
28	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Άγιας Σκέπης
29	Γαλ. β' 16-20	Λουκ. η' 41-56	δ' Γ'

Τοπικὸν Ἔορτολόγιον

1/10/2017 Ἅγ. Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ: Τὸ Ἱ. Παρεκκλήσιον τοῦ Μουσικοῦ Σχολείου Κομοτηνῆς

3/10/2017 Ἅγ. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου: Τὸ Ἱ. Παρεκκλήσιον Ὑφαντῶν

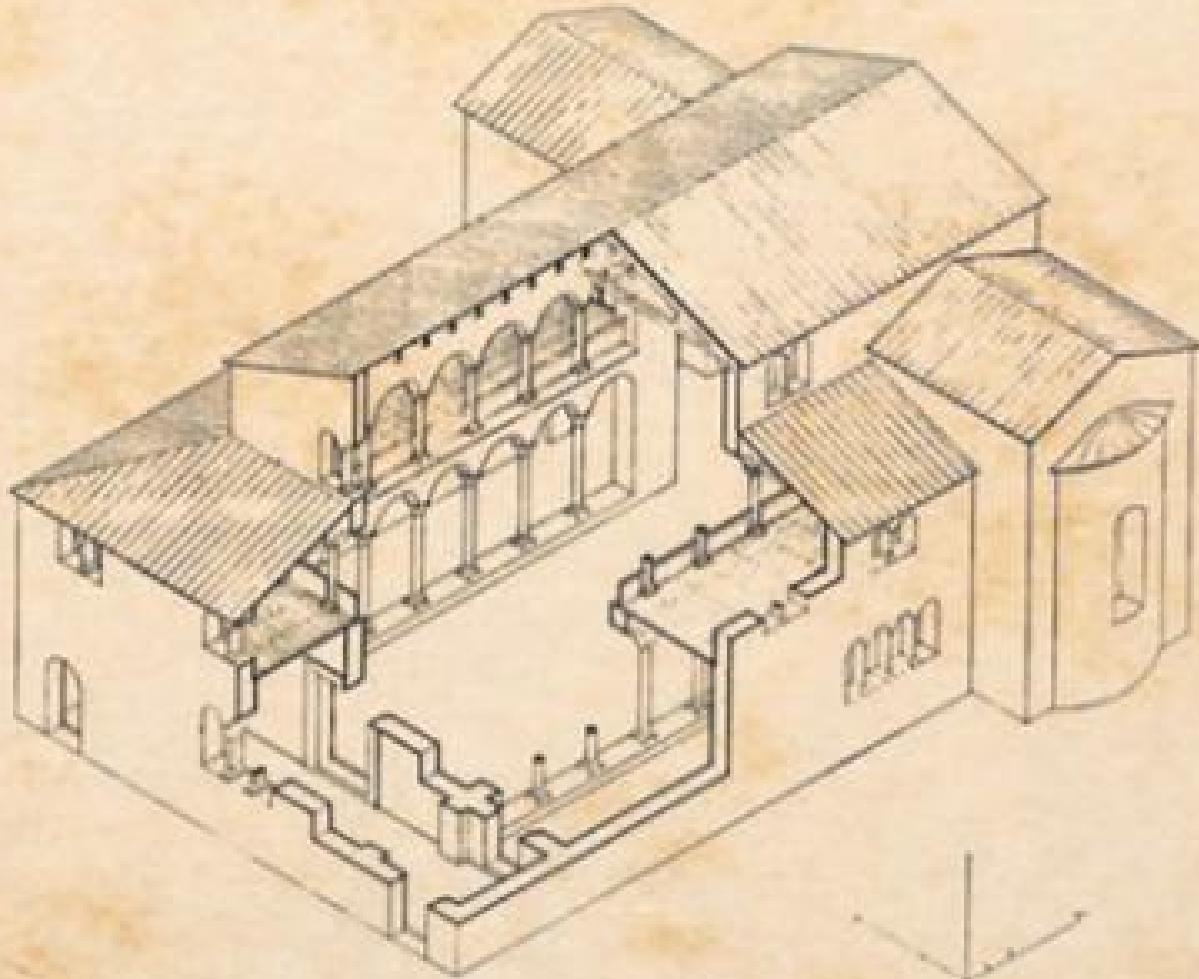
20/10/2017 Ἅγ. Ἀρτεμίου: Τὰ Ἱ. Παρεκκλήσια Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Κομοτηνῆς καὶ Κοσμίου

26/10/2017 Ἅγ. Δημητρίου: Οἱ Ἱ. Ν. Ἀνδοχωρίου, Ἀμφίων, Νέας Καλλίστης, Στρύμης, Νέας Σάντας, Ὑφαντῶν καὶ τὰ Ἱ. Προσκυνήματα Κασσιτερῶν, Κίρκης, Ξυλαγανῆς, Προσκυνητῶν, Κρωβίλης, Στρατόπεδο Μεσούνης καὶ Ἀεροδρομίου Κομοτηνῆς

28/10/2017 Ἅγιας Σκέπης: Ὁ Ἱ. Ν. Στρατοπέδου Ν. Καλλίστης

Μονὴ στὴ Σύναξη Μαρωνείας

Ηπεριοχὴ εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐποχή,
ἡταν τὸ κέντρο ἀπὸ τὸ ὅποιο οἱ ἀρχαῖοι Ἕλλη-
νες μετέβαιναν στὴ Σαμοθράκη γιὰ νὰ συμμετά-
σχουν στὰ Καβείρια Μυστήρια. Στὰ βυζαντινὰ
χρόνα στὴ Σύναξη ὑπῆρχε μεγάλων διαστάσεων
βασιλικὴ τοῦ 5^{ου} αἰώνα. Περὶ τὸν 9^ο - 10^ο αἰώνα,
ἐπάνω στὰ θεμέλια τῆς παλιοχριστιανικῆς βασιλικῆς
ἀνοικοδομήθηκε μονὴ, ποὺ φαίνεται ὅτι ἐπέζησε
μέχρι τὸν 13^ο αἰώνα, ὅπότε ἐγκαταλήφθηκε ἀπὸ
τοὺς μοναχούς.

Τὰ ἐρείπια τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς.

Τὸ καθολικὸ τῆς μονῆς βρίσκεται στὸ ἀντολικὸ τμῆμα τῆς αὐλῆς καὶ ἦταν ἔνα μονόχωρο κτήριο μὲ νάρθηκα καὶ ἔξωνάρθηκα. Στὸν νάρθηκα ὑπῆρχαν οἱ τάφοι τῶν ἡγουμένων. Τὸ τέμπλο ἦταν μαρμάρινο, ἐνῶ κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἀνασκαφῶν στὸ δάπεδο τοῦ Ιεροῦ Βήματος βρέθηκαν δύο θωράκια τὰ ὅποια ἔφεραν διακόσμηση μὲ ρόμβο, ἐγγεγραμμένο σὲ τετραπλὸ τετράγωνο πλαίσιο.

Tà Πάτερμα καὶ ἡ Γρατσιανοῦ

Τὰ Πάτερμα εἶναι ἔνας ἀτείχιστος οἰκισμὸς τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς στὸν ὅποιο ἀνασκάφηκε μονόχωρος ναὸς μὲ τρίπλευρη κόγχη, νάρθηκα καὶ δίρρηχτη κεραμοσκεπή στέγη. Ὁ ναὸς ἀρχικὰ ἀνοικοδομήθηκε τὸν II^ο αἰώνα μὲ μεταγενέστερες ἐπεμβάσεις τοῦ 13^{ου} αἰώνα καὶ φαίνεται ὅτι λειτουργοῦσε μέχρι τὸν 17^ο αἰώνα, ὅπότε ἡ περιοχὴ ἐξισλαμίστηκε. Ἀπὸ τὶς δύο φάσεις τῆς οἰκοδομικῆς ἱστορίας τοῦ ναοῦ σώζεται μικρὸ μέρος τοῦ τοιχογραφικοῦ διακόσμου.

Ἡ Γρατσιανοῦ ἐμφανίζεται τὸν 13^ο καὶ 14^ο αἰώνα
νὰ κατέχει σημαντικὴ θέση στὴν ἱστορία τῆς Θράκης.
Στὸν βυζαντινὸν αὐτὸν οἰκισμὸν ὑπήρχε μικρὸς ναός,
στὸν ὅποιο, μεταξὺ ἄλλων, βρέθηκαν δύο μολύβδινα
φιαλίδια μὲ ἀπεικονίσεις τοῦ Ἅγιου Δημητρίου καὶ
τῆς Θεοτόκου.

Ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς οἰκισμοὺς ἔχει διασωθεῖ
μεγάλος ἀριθμὸς ὁστράκων, ἐνῶ στὰ Πάτερμα βρέ-
θηκε καὶ ἕνα καλῆς τέχνης είκο-
νίδιο ἀπὸ στεατίτη στὸ
ὅποιο ἀπεικονίζεται ὁ

Ἅγιος Νικόλαος,
τεκμήρια ποὺ μαρ-
τυροῦν τὶς σχέ-
σεις τῶν κατοί-
κων τῆς Ροδόπης
μὲ τὰ μεγάλα κέν-
τρα τῆς ἐποχῆς,
ὅπως τὴν Κων-
σταντινούπολη.

Εἰκονίδιο ἀπὸ στεατίτη μὲ τὴ
μορφὴ τοῦ Ἅγιου Νικολάου.

1	T	† Κοσμᾶ-Δαμισιοῦ Ἀναργ., Δαβίδ Εύθοίας, Δαβίδ Κομνηνοῦ, Ἐλένης Σινώπης Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἐπιδοφόρου, Ἀνεμοδιστού, Ἀφθονίου μαρτ.
2	P	
3	P	
4	S	† Ακεψιμᾶ, Ιωσήφ, Αειθαλά μ., Ἀνακ. λειψ. Γεωργίου Τρ., Γεωργίου Νεαπολίτου Τιαννικίου, Νικάνδρου, Έρμαίου, Ιωάννου Βαπτάτζη, Γεωργίου ἐν Δράμῃ
5	K	† Ε' ΛΟΥΚΑ (φτωχοῦ Λαζάρου). Γαλακτίωνος, Ἐπιστήμης μαρτ.
6	D	Παύλου πατρ. Κωνίλεως, Λουκά ὁ σ., Λεονάρδου, Ἀγαπίου
7	T	Τῶν ἐν Μελιτηνῇ 33 ὁσίων, Λαζάρου τοῦ ἐν τῷ Γαλησίῳ ὄρει
8	T	† Σύναξις Ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ & Γαβριὴλ & λοιπῶν ἀσωμάτων δυνάμεων
9	P	† Νεκταρίου Πενταπόλεως τοῦ ἐν Αἰγίνῃ, Όνησιφόρου μ., Θεοκτίστης Λεσβίος, Όλυμπᾶ, Σωσιπάτρου, Ροδίωνος ἀπ., Ορέστου μ., Ἀρσενίου Καππαδόκου
10	P	† Μηνᾶ μεγαλ., Βίκτωρος, Βικεντίου μ., Θεοδώρου Στουδίτου, Στεφανίας
11	S	
12	K	† Η' ΛΟΥΚΑ (Καλοῦ Σαμαρείτου). Ιωάν. Ἐλεήμονος, Νείλου ὁσ. μυροβλύτου
13	D	† Ιωάννου Χρυσοστόμου, Ἀνθούσης τῆς μητρός αὐτοῦ, Δαμασκηνοῦ νεομ.
14	T	† Φιλίππου ἀποστ., Γρηγορίου Παλαμᾶ, Κωνσταντίνου Υδραιοῦ
15	T	Γουρία, Σαμωνᾶ, Αβίθου μαρτ.& ὁμολογητῶν (άρχῃ νηστείας)
16	P	† Ματθαίου ἀποστ. καὶ Εὐαγγελιστοῦ, Ἰφιγένειας μάρτυρος
17	P	Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Γενναδίου & Μαξίμου ἀρχιεπ. Κων/πόλεως
18	S	Πλάτωνος μεγ., Ρωμανοῦ μ., Ζακχαίου διακ., Αναστασίου νεομ. Παραμυθίας
19	K	† Θ' ΛΟΥΚΑ (Ἀφρονος πλευσίου). Αβδιού προφ., Βαρλαάμ καὶ Ἡλιοδώρου μ.
20	D	Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου Κων/πόλεως, Σωζόμενοῦ
21	T	† ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
22	T	Φίλήμονος, Απφίας, Αρχίππου καὶ Όνησίμου ἀποστ., Κικηλίας μάρτ.
23	P	Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου, Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων, Σισινίου μ.
24	P	Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξανδρείας, Φιλούμενου μάρτ.
25	S	† Αίκατερίνης μεγαλομάρτυρος, Μερκουρίου μεγαλομάρτυρος
26	K	† ΙΓ' ΛΟΥΚΑ (Πλουσία, νεανίου). Αλυπίου ὁσ., Νίκωνος, Στυλιανοῦ Παφλαγόνος
27	D	Τακώβου μεγαλού. Πέρσου, Ναθαναῆλ ὁσίου, Πινουφρίου
28	T	Στεφάνου ὁμ., Ειρηνάρχου μ., 15 μαρτ. ἐν Τίβεριου πόλει μαρτυρηθάντων
29	T	Παραμόνου καὶ 370 μαρτ., Διονυσίου ἐπ. Κορίνθου, Φαιδρού μάρτ.
30	P	† Ανδρέου ἀποστ. τοῦ Πρωτοκλήτου, Φρουμεντίου Αίθιοπ., Ἀλεξάνδρου

Αναγινώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Γαλ. στ' 11-18	Λουκ. ιστ' 19-31	πλ. α' ΙΑ'
8	Ἐβρ. β' 2-10	Λουκ. ι' 16-21	Παμ/στων Ταξιαρχῶν
12	Ἐφεσ. β' 4-10	Λουκ. ι' 25-37	πλ. β' Α'
16	Ρωμ. ι' 11-ια' 2	Ματθ. θ' 9-13	Εύαγγ. Ματθαίου
19	Ἐφεσ. β' 14-22	Λουκ. ιβ' 16-21	βαρύς Β'
21	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Εισοδίων Θεοτόκου
25	Γαλ. γ' 23-29, δ' 1-5	Μάρκ. ε' 24-34	Άγιας Αικατερίνης
26	Ἐφεσ. δ' 1-7	Λουκ. ιη' 18-27	πλ. δ' Γ
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ιωάν. α' 35-52	Αποστ. Άνδρεου

Τοπικὸν Ἔορτολόγιον

- 1/11/2017** Όσ. Δαβίδ: Τὰ Τ. Παρεκκλήσια Προσκυνητῶν καὶ τοῦ Ι.Ν. Ἅγ. Τρύφωνος Κομοτηνῆς
- 8/11/2017** Σύναξις Ἀρχαγγέλων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ: Οἱ Ι. Ν. Νέας Ἀδριανῆς, Ξυλαγανῆς καὶ Λοφαρίου καὶ τὸ Τ. Παρεκκλήσιον Ἀρίσθης
- 9/11/2017** Ἅγ. Νεκταρίου: Τὰ Τ. Παρεκκλήσια Ξυλαγανῆς, Σαππῶν, Κίρκης καὶ Τ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ Κομοτηνῆς
- 10/11/2017** Ἅγ. Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου: Τὸ Τ. Παρεκκλήσιον Ασωμάτων
- 11/11/2017** Ἅγ. Μηνᾶ: Τὰ Τ. Παρεκκλήσια Γηροκομείου Κομοτηνῆς καὶ Προσκυνητῶν
- 21/11/2017** Εἰσοδίων Θεοτόκου: Ἡ Τ. Μονὴ Πανδρόσου
- 25/11/2017** Ἅγ. Αικατερίνης: Ὁ Τ. Ν. Τιμέρου καὶ τὸ Τ. Παρεκκλήσιον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ
- 26/11/2017** Ἅγ. Στυλιανοῦ: Ὁ διμώνυμος Τ. Ν. Κομοτηνῆς

1	Π	Ναούμ πρ., Φιλαρέτου Έλεήμονος, Θεοκλήτου ἀρχιεπ. Λακεδαιμονίας
2	Σ	Αββακούμ πρ., Μυρόπης μ., Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου
3	Κ	†ΙΔ·ΛΟΥΚΑ (Τυφλοῦ). Σοφωνίου πρ., Αγαπίου μ.. Άγγελή νεού.
4	Δ	†Βαρβάρας μεγαλομ., Ιωάννου Δαμασκηνού, Σεραφείμ Φαναρίου ιερομ.
5	Τ	†Σάββα ήγιασμένου, Διογένους μ., Νεκταρίου, Αναστασίου
6	Τ	†Νικολάου ἀρχιεπ. Μύρων Λυκίας, Νικολάου Καραμάνου
7	Π	Άμβροσίου ἐπ. Μεδιολάνων, Άθηνοδώρου μ., Γερασίμου Εύβοιας
8	Π	Σωθήνους, Απολλώ, Κηφᾶ, Όνησιφόρου εκ τῶν 70, Παταπίου ὁσ.
9	Σ	†Σύλληψις Άγίος Αννης, μητρός τῆς Θεοτόκου, Άννης προφήτιδος
10	Κ	†Ι·ΛΟΥΚΑ (Συγκυπτ.). Μηνά καλλικελάδου, Έρμογένους, Εύγραφου μ.
11	Δ	Άκεφεή, Λειθαλά, Μείρακος, Βαρσαβᾶ μαρτ., Δανιήλ, Λουκᾶ Στυλιτῶν
12	Τ	†Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος, Ιωάννου Ζιχνῶν, Αλεξάνδρου Ιεροσολύμων
13	Τ	Εύστρατίου, Αύξεντίου, Όρεστου, Εύγενίου, Μαρδαρίου μαρτ., Λουκίας μ.
14	Π	Θύρου, Απολλωνίου, Άρριανοῦ καὶ τῶν σύν αὐτοῖς μαρτ.
15	Π	†Έλευθερίου ιερομάρτυρος καὶ Ανθίας μητρός αὐτοῦ, Σωσάννης
16	Σ	Άγγαλου προφ., Θεοφανοῦς βασιλίσσης, Μοδέστου Ιεροσολύμων
17	Κ	†ΙΑ·ΛΟΥΚΑ (Προπατόρων). Δανιήλ καὶ 3 παιδῶν, Διονυσίου Αἰγίνης
18	Δ	Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς καὶ τῶν σύν αὐτοῖς μαρτ., Μοδέστου
19	Τ	Βονιφατίου, Άρεως, Εύτυχίου Θεοτίνικης, Αγλαΐας Ρωμαίας
20	Τ	†Ιγνατίου Θεοφόρου, Φιλογονίου ἄντ., Ιωάν. Θάσου, Ιωάννου Κροστάνδης
21	Π	Ιουλιανῆς & τῶν σύν αὐτῇ 500 μαρτ., Θεμιστοκλέους μ.
22	Π	†Άναστασίας Φαρμακολυτρίας, Χρυσογόνου & Θεοδότης μ.
23	Σ	Τῶν ἐν Κρήτῃ 10 μαρτ., Ναούμιεραποστόλου, Νήφωνος Κύπρου
24	Κ	†ΠΡΟΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ. Εὐγενίας ὁσ. & Φιλίππου πατρός αὐτῆς
25	Δ	†Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Τ	†Σύναξις τῆς Θεοτόκου, Εύθυμίου Σάρδεων όμολογοτοῦ
27	Τ	†Στεφάνου πρωτομ., Φωτεινοῦ, Μαυρικίου, Θεοδώρου Γραπποῦ
28	Π	Τῶν ἀγ. διαμυρίων μαρτ. ἐν Νικομηδείᾳ καέντων, Δόμνας
29	Π	Τῶν 14 χιλ. ἀγίων νηπίων τῶν ὑπὸ Ήρώδου ἀναιρεθέντων, Γεωργίου ὑμνογρ.
30	Σ	Ανισίας ὁσ., Φιλεταίρου μ., Λέοντος ὁσ., Γεδεών ὁσιομάρτ. ἐν Τυρνάβῳ
31	Κ	†ΠΡΟΤΩΝ ΦΩΤΩΝ. Μελάνης Ρωμαίας, Ζωτικοῦ ὄρφανοτρόφου

Αναγινώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Ἐφεσ. ε' 8-19	Λουκ. ιη' 35-43	α' Δ'
5	Γαλ. ε' 22-26, στ' 1-2	Ματθ. ια' 27-30	Άγιου Σάββα
6	Ἐβρ. ιγ' 17-21	Λουκ. στ' 17-23	Άγιου Νικολάου
10	Ἐφεσ. στ' 10-17	Λουκ. ιγ' 10-17	β' Ε'
17	Κολ. γ' 4-11	Ἴωάν. ι' 9-16 Λουκ. ιδ' 16-24,	γ' ΣΤ'
24	Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. κβ' 14	δ' Ζ'
25	Γαλ. δ' 4-7	Ματθ. α' 1-25	Χριστουγέννων
26	Γαλ. α' 11-19	Ματθ. β' 1-12	Συνάξεως Θεοτόκου
31	Β' Τψ. δ' 5-8	Ματθ. β' 13-23 Μάρκ. α' 1-8	πλ. α' Η'

Τοπικὸν Ἔορτολόγιον

4/12/2017 Ἅγ. Βαρβάρας: Ὁ Ι. Ν. Κομοτηνῆς

4/12/2017 Ἅγ. Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ: Τὸ Ι. Παρεκκλήσιον τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Κομοτηνῆς

6/12/2017 Ἅγ. Νικολάου: Οἱ Ι. Ν. Ιάσμου, Ἀσωμάτων καὶ Διώνης καὶ τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Κίρκης

12/12/2017 Ἅγ. Σπυρίδωνος: Ὁ Ι. Ν. Μωσαϊκοῦ

15/12/2017 Ἅγ. Ἐλευθερίου: Τὰ Ι. Παρεκκλήσια Φυλακῶν Κομοτηνῆς καὶ Θρυλορίου

16/12/2017 Ἅγ. Μοδέστου: Τὸ Ι. Παρεκκλήσιον Ξυλαγανῆς

22/12/2017 Ἅγ. Ἀναστασίας Φαρμοκολυτρίας: Τὸ Ι. Παρεκκλήσιον τοῦ Ι.Ν. τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς

Σύγχρονη τοιχογραφία στην είσοδο των Γραφείων της Διοικήσεως της Ιερᾶς Μητροπόλεως.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Έξελέγη 21-2-2013

Έχειροτονήθη 24-2-2013

Ένεθρονίσθη 14-3-2013

“Εδρα Κομοτηνή. Διεύθυνσις Σισμάνογλου 18
και Ζυμβρακάκη, Τ.Θ. 306, Τ.Κ. 69100. Τηλεφω-
νικὸν Κέντρον 25310-22642. Τηλεομοιότυπον Μη-
τροπολίτου (fax) 25310-83396. Τηλεομοιότυπον
Γραφείων (fax) 25310-23439. Τηλέφωνον Έπισκο-
πείου 25310-22569. Ήλεκτρονικὸν Ταχυδρομείου
(e-mail): immkom@otenet.gr Ιστοσελίς Διαδικτύου:
immaroniaskomotinis.gr

Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος: Πρωτ. Δη-
μήτριος Βασιλειάδης.

Ίδιαίτερον Γραφεῖον Σεβασμιωτάτου: Πρωτ.
Χρυσοβαλάντης Δήμου.

Διοικητικὸν Προσωπικόν: **Γραμματεία:** Προ-
ϊστάμενος Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ιατρίδης, Πρωτ.
Κων/νος Τσουλιάγας. **Γραφεῖον Γάμου - Βαπτίσεων:**
Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ιατρίδης, Πρωτ. Ιωάννης
Δίγκας. **Διαχειριστής - Υπεύθυνος Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.:**

Πρωτ. Παρασκευᾶς Παρθένης. **Λογιστήριον**. κα Βασιλικὴ Μπαμπίδου, κ. Ἰωάννης Θερμός, κ. Χρῆστος Οἰκονόμου. **Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον**. Πρωτ. Χρυσοβαλάντης Δήμου καὶ κ. Πασχάλης Ἀποστολίδης. **Γραφεῖον Τύπου**. Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἰατρίδης, κ. Ἀπόστολος Γεωργιάδης. **Οδηγός-Κληπτήρ**. Χαρίλαος Παπαδόπουλος.

Ἐνοριακοὶ Ναοὶ 71. Παρεκκλήσια-Ἐξωκκλήσια 99. Ναοὶ Κοιμητηρίων 6. Μοναστηριακοὶ Ναοὶ 3. Ἐφημέριοι ΠΕ 17, ΤΕ 1, ΔΕ 34, ΥΕ 16, Σύνολον 68, Ἀγαμοὶ 12, Ἐγγαμοὶ 56, Συνταξιοῦχοι Ἱερεῖς 5, Διάκονοι 2

A'. ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Μητροπολιτικόν. Πρόεδρος: ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων **Μέλη**. Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἰατρίδης, Πρωτ. Κων/νος Τσουλιάγας, κ. Ἀθανάσιος Θεοχάρης Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, κ. Κων/νος Μαλαγκούρας Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. Κομοτηνῆς, κ.κ. Δημήτριος Ματζανᾶς, Ἰωάννης Σαλούπης Ἐκκλ. Σύμβουλοι, Γραμματεύς. Πρωτοπρ. Ἰωάννης Μακίδης.

Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον. Πρόεδρος: ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων **Τακτικὰ Μέλη**. Πρωτ. Ἰωάννης Μακίδης, Πρωτ. Παρασκευᾶς Παρθένης **Ἀναπληρωματικὰ Μέλη**. Πρωτ. Ἀργύριος Καΐμακάμης, Πρωτ. Χρυσοβαλάντης Δήμου.

Β'. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

1. Θεῖον Κήρυγμα: Τακτικῶς κατὰ Κυριακὴν ὁ Σεβασμιώτατος, ὅπου ἂν ἡ Ἱερουργῶν. Τεροκῆρυξ· Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Ἰατρίδης, Κήρυκες Θείου Λόγου· Ἀρχιμ. Παΐσιος Ἀσμανίδης, Ἀρχιμ. Ἀλέξανδρος Γκατζῆς, Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Ἀμπατζίδης, Ἀρχιμ. Προκόπιος Μπαλτζίδης, Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Τσιναρέλης, Ἀρχιμ. Νεκτάριος Δημητρόπουλος, Ἀρχιμ. Ἰωσήφ Τσουπράκος, Ἀρχιμ. Οἰκουμένιος Μαρκόπουλος.

2. Ἐσπεριναὶ Ὁμιλίαι: Ο Σεβασμιώτατος καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἐσπέρας ἐν Κομοτηνῇ.

3. Γραπτὸν Θεῖον Κήρυγμα: Συντασσόμενον ὑπὸ τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως.

4. Ἐνοριακοὶ Κύκλοι Μελέτης Ἅγιας Γραφῆς.

5. Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως «ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ» 95,8 FM, Τηλ. 25310-81009. Υπεύθυνος κ. Θεόδωρος Βρουζέλης.

6. Συνάξεις Ἐφημερίων: α) Ἐτήσιον Ιερατικὸν Συνέδριον. β) Μηνιαία τακτικὴ Γενικὴ Ιερατικὴ Σύναξις Ἐφημερίων. γ) Περιοδικαὶ Συνάξεις Ἐφημερίων εἰς τὰς Ἀρχιερατικὰς Περιφερείας. δ) Συνάξεις διὰ τὰς Πρεσβυτέρας. ε) Σεμινάρια νέων Κληρικῶν.

7. Ιερὰ Ἐξομολόγησις: α) Ὁμὰς Πνευματικῶν εἰς ἐνορίας τῆς ὑπαίθρου. β) Εἰδικοὶ Ἐξομολόγοι διὰ τὴν νεότητα. γ) Σεμινάριον νέων καὶ ὑποψηφίων Πνευματικῶν.

8. Χριστιανικὴ Ἀγωγὴ Νεολαίας: α) Κατηχητικὰ Σχολεῖα: Ἄνωτερα 3, Μέσα 7, Κατώτερα 15. Σύνολο Κατηχητικῶν Σχολείων 25, Κατηχητῶν 25. β) Κατασκηνώσεις Ἰ. Μητροπόλεως· Εἰς Μαρώνειαν. Τέσσαρες περίοδοι. Ὑπεύθυνοι Ἀγοριῶν· Δημοτικοῦ· Πρωτ. Ἰωάννης Δίγκας. Γυμνασίου - Λυκείου· Πρωτ. Ἰωάννης Μακίδης. Ὑπεύθυνοι Κοριτσιῶν· Δημοτικοῦ - Γυμνασίου - Λυκείου· καὶ Ἐλένη Μαργαρίτη. γ) Σύναξις Φοιτητῶν εἰς Πνευματικὸν Κέντρον τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς.

9. Θρησκευτικὴ Ὑπηρεσία Φυλακῶν: Ὑπεύθυνος· Πρωτοπρ. Ἀναστάσιος Πούλιος. Σύλλογος Συμπαραστάσεως Κρατουμένων (Κοσμίου 9, Κομοτηνή, τηλ. 25310-23412). Χορηγεῖ τὰ χρειώδη εἰς κρατουμένους καὶ ἀποφυλακιζομένους.

10. Θρησκευτικὴ Ὑπηρεσία Ἀσθενῶν - Ἀναξιοπαθούντων: Ὑπεύθυνος· Πρωτ. Δημήτριος Τρέσαλος.

11. Πνευματικὴ Συμπαράστασις Γροκομείου: Ὑπεύθυνος· Πρωτοπρ. Δημήτριος Βασιλειάδης.

12. Θρησκευτικὴ Ὑπηρεσία Στρατοῦ: Ὑπεύθυνος· ὁ Στρατιωτικὸς Τερεύς.

13. Ἀντιαιρετικὸς Ἀγών: Ὑπεύθυνοι: Πρωτ. Ἀργύριος Καϊμακάμης, Πρωτ. Ἰωάννης Μακίδης.

14. Σχολὴ Ἰ. Μητροπόλεως: α) Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς· Ἔδρα· Τὸ Πνευματικὸν Κέντρον τῆς Τεράς

Μητροπόλεως, Δ/νσις: Τσανακλή 12. Διευθυντής· ὁ Πρωτοψάλτης τοῦ Ἱ. Καθεδ. Ναοῦ κ. Σάββας Παρασκευαΐδης, β) Σχολὴ Γονέων· Υπεύθυνοι· Πρωτ. Ἰωάννης Μακίδης, Πρωτ. Ἀργύριος Καϊμακάμης.

Γ'. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

1) **Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον:** Ἐνίσχυσις ἀναξιοπαθούντων ἀνεξαρτήτως τῶν θρησκευτικῶν των πεποιθήσεων. Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ.: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, Ἀντιπρόεδρος· ὁ Γενικὸς Ἀρχιερατικός, Ταμίας - Υπεύθυνος· ὁ Πρωτ. Χρυσοβαλάντης Δήμου.

2) **Ἐνοριακὰ Παραρτήματα Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου:** Λειτουργοῦν εἰς ἀπασας τὰς ἐνορίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

3) **Πρόγραμμα Σιτίσεως «ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΓΑΠΗΣ»:** Καθημερινῶς παροχὴ μεσημβρινοῦ γεύματος εἰς 170 τροφίμους εἰς τὰς ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς καὶ τοῦ Ἱ. Ν. τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς.

4) **Ταμεῖον Υποτροφιῶν:** Χορηγεῖ βοηθήματα εἰς ἱεροσπουδαστάς, φοιτητὰς καὶ φοιτητρίας.

5) **Ταμεῖον Ἱερατικῆς Ἀλληλεγγύης:** Ἐξ εἰσφορῶν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Υπεύθυνοι· Πρωτ. Δημήτριος Τρέσαλος καὶ Πρωτ. Παρασκευᾶς Παρθένης.

6) **Γραφεῖον Ἐπιδόματος Τρίτου Τέκνου:** Λειτουργεῖ ἀπὸ τὸ ἔτος 1999 μὲ ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Υπεύθυνοι Πρωτ. Ιωάννης Δίγκας καὶ Χρῆστος Οἰκονόμου.

7) Κοινωνικὸν Φροντιστήριον: Λειτουργεῖ εἰς τὸν Τερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς. Υπεύθυνος· Πρωτ. Χρυσοβαλάντης Δήμου.

Δ'. ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

1) Α' Βρεφονηπιακὸς Σταθμὸς «ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ» Διαχειρίστρια· Ἀνθὴ Ζημιλιάγκου Τηλ. 25310-23305. Διοικητικὸν Συμβούλιον Πρόεδρος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, Μέλη: Πρωτ. Χρυσοβαλάντης Δήμου, κ. Παναγιώτης Καραβέτης, κα Μαρίκα Πουρνάρα.

2) Β' Βρεφονηπιακὸς Σταθμὸς «Η ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ» Διαχειρίστρια· Ἀνθὴ Ζημιλιάγκου Τηλ. 25310-23084. Διοικητικὸν Συμβούλιον Πρόεδρος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, Μέλη: Πρωτ. Κωνσταντίνος Τσουλιάγας, κ. Παναγιώτης Καραβέτης, κα Μαρίκα Πουρνάρα.

Ε'. ΛΟΙΠΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ

- Ιστορικὸν Ἀρχεῖον καὶ Βιβλιοθήκη Τερᾶς Μητροπόλεως: Υπεύθυνος· Πρωτ. Δημήτριος Βασιλειάδης, Γραμματεὺς· Διάκονος Σταῦρος Κολιούστης.

- Εἰδικαὶ Λειτουργικαὶ Συνάξεις: α) Διὰ τοὺς νομικοὺς τὴν 3ην Ὁκτωβρίου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἅγ.

Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου. β) Διὰ τοὺς ἰατροὺς τὴν 18ην Ὁκτωβρίου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ. γ) Διὰ τοὺς ὁδοντιάτρους τὴν 11ην Ἀπριλίου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἅγίου Ἱερομάρτυρος Ἀντίπα. δ) Διὰ τοὺς ἑκπαιδευτικοὺς τὴν 30ην Ἰανουαρίου, ἔορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. ε) Διὰ τοὺς Ὀδοκαθαριστάς.

- Ἐκδόσεις:

α) Περιοδικὸν «Παρροσία». Υπεύθυνος ὁ κ. Γεώργιος Τσιγάρας, Ἐπίκ. Καθηγητὴς Δ.Π.Θ.

β) Ἐγκόλπιον Ἡμερολόγιον Ἰ. Μητροπόλεως. Ἐκδίδεται κατ' ἔτος. Ομοίως ἐκδίδεται καὶ ἡμερολόγιον τοίχου.

- Ἐπιτροπαί:

α) Καλλιτεχνικὴ Ἐπιτροπὴ Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἐπιλαμβάνεται θεμάτων ἀνακαίνισεως καὶ διακοσμίσεως τῶν Ἱ. Ναῶν. Υπεύθυνοι: Ἀρχιμ. Παΐσιος Ἀσμανίδης, Ἀρχιμ. Οἰκουμένιος Μαρκόπουλος καὶ Διακ. Χρύσανθος Θεοδωρίδης.

β) Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἑκκλησιαστικῆς Περιουσίας.

γ) Ἐπιτροπὴ Ἀκροάσεως Ἱεροψαλτῶν. Πρόεδρος: Διάνονος Σταύρος Κολιούστης, Μέλη: κ. Ἀθανάσιος Σαλαμάνης, κ. Ἰορδάνης Ἀγγελίδης καὶ κ. Σάββας Παρασκευαΐδης.

δ) Ἐπιτροπὴ Διασώσεως καὶ Καταγραφῆς Ἑκκλησιαστικῶν Κειμηλίων καὶ Κτισμάτων.

ε) Νομικὴ Υπηρεσία Ἰ. Μητροπόλεως (Φ.Ε.Κ.):

675/τ.Β' /21-04-2015). Υπεύθυνη: κα Μαρίκα Πουρνάρα, Δικηγόρος.

στ) Τεχνική Υπηρεσία Ι. Μητροπόλεως (ΦΕΚ: 2433/τΒ' /27-9-2013)

ζ) Τεχνικὸν Συμβούλιον Ι. Μητροπόλεως α) κ. Άναστασιος Παράσχου, Πολιτικὸς Μηχανικός, β) κα Μαρία Χαμπτίδου, Αγρονόμος-Τοπογράφος Μηχανικός καὶ γ) κα Μαρίκα Πουρνάρα, Δικηγόρος.

η) Μ.Κ.Ο. «Επαλξη», ἀριθμ κατ. Πρωτ. Ροδόπης: 8/5-6-2013

θ) Μ.Κ.Ο. «Ελπίς», Αριθμ. Καταθ. Πρωτοδ. Ροδόπης: 5/30-4-2015

ι) Γραφεῖον Θρησκευτικῆς Περιηγήσεως. Υπεύθυνος Πρωτ. Δημ. Τρέσαλος.

ια) Ό Σεβασμιώτατος προεδρεύει· Τοῦ Ίδρυματος Παπανικολάου καὶ τῆς Έπιτροπῆς Υποτροφιῶν Κλεάρχου Τσουρίδη.

- Πνευματικὸν Κέντρον Ι. Μητροπόλεως παρὰ τῇ ἔδρᾳ αὐτῆς.

ΣΤ'. ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ

- Τοπικαὶ Ἔορταί: α) Ἅγ. Παρασκευῆς Πολιούχου Κομοτηνῆς, β) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, γ) Ἐλευθέρια τῆς πόλεως καὶ τῆς Θράκης 14 Μαΐου.

- Ἱερὰ Λείψανα: Τεμάχια Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἅγιου Νεομάρτυρος Μιχαὴλ Μαυροειδοῦς τοῦ Ἀδριανούπολίτου εἰς Ι. Μητροπολιτικὸν Ναὸν Κομοτηνῆς,

Άγ. Νεκταρίου Αιγίνης εἰς Ξυλαγανήν, Άγ. Αθανασίου Χριστιανούπόλεως καὶ Ὁσίου Ξενοφῶντος εἰς Τερὰν Μονὴν Εἰσοδίου τῆς Θεοτόκου Πανδρόσου, Άγ. Γεωργίου Νεομάρτυρος τοῦ ἐν Τιαννίνοις εἰς Τερὸν Ναὸν Άγ. Γεωργίου Κομοτηνῆς, Ὅσ. Σοφίας Κλεισούρας εἰς Ι. Ν. Μέσσης καὶ Λείψανα διαφόρων Ἀγίων ἀποτεθησαντισμένα εἰς Ι. Μητροπολιτικὸν Ναὸν Κομοτηνῆς καὶ ἐν τοῖς Τεροῖς Ναοῖς τῆς Τερᾶς Μητροπόλεως.

- **Τεραὶ Εἰκόνες:** Παναγίας Φανερωμένης 18^{ος} αἰών εἰς Τερὰν Μονὴν Παναγίας Φανερωμένης Βαθυρύακος, Παναγίας Ὁδηγητρίας 15^{ος} αἰών εἰς Ι. Μητροπολιτικὸν Ναὸν Κοιμήσεως Θεοτόκου Κομοτηνῆς καὶ Παναγίας «Ρόδον τὸ Αμάραντον» 19^{ος} αἰών εἰς Μέσσην.

- **Ιστορικὰ Μνημεῖα:** Ο Μητροπολιτικὸς Ναὸς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, Παλαιοχριστιανικαὶ Βασιλικαὶ Συνάξεως καὶ Άγίου Χαραλάμπους Μαρωνείας, Έπισκοπικοὶ Ναοὶ Μαξιμιανούπολεως καὶ Βυζαντικῆς Μαρωνείας, ὡς καὶ ἐρείπια Τερῶν Μονῶν τοῦ Παπικίου Όρους.

Z'. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Έκκλησιαστικὸν Μουσεῖον. Στεγάζεται εἰς τὸ ἀναστηλωθὲν Μνημεῖον τοῦ Πτωχοκομείου Κομοτηνῆς (14^{ος} αἰών). Ξενοφῶντος 8. Τηλ. 25310-34177. Υπεύθυνη· καὶ Ἐλισάβετ Γιαλαντζῆ.

Περίοδοι νηστείας:

- Τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστής
- Τῆς Μεγάλης Έβδομάδος
- Τῶν Ἅγιων Ἀποστόλων
- Τοῦ Δεκαπενταυγούστου
- Τῶν Χριστουγέννων

Ημερήσιες νηστείες

(οὔτε λάδι):

- Τῆς Τετάρτης καὶ τῆς Παρασκευῆς
- Τῆς 5ης Ιανουαρίου (παραμονὴ Θεοφανείων)
- Τῆς 29ης Αύγουστου (Ἀποτομὴ τ. κεφαλῆς Προδρόμου)
- Τῆς 14ης Σεπτεμβρίου (Υψωσις Τιμίου Σταυροῦ)

Απολυτὲς περίοδοι

(καταλύσεως εἰς πάντα):

- Τῆς Α' Έβδομάδος τοῦ Τριωδίου (Κυριακὴ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου ἥως Κυριακὴ τοῦ Άστρου)
- Τῆς Γ' Έβδομάδος τοῦ Τριωδίου (Απὸ Δευτέρα ἥως Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς. Δὲν τρώμε μόνο κρέας)
- Τῆς Διακαινησίμου Έβδομάδος (Κυριακὴ τοῦ Πάσχα ἥως Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ)
- Τῆς Έβδομάδος μετὰ τὴν Πεντηκοστή (Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς ἥως Κυριακὴ τῶν Ἅγιων Πάντων)
- Τοῦ Δωδεκαημέρου (25 Δεκεμβρίου ἥως 6 Ιανουαρίου, ἐκτὸς τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφανείων, 5 Ιανουαρίου)

Ημέρες καταλύσεως ίχθύος

- Η 7η Ιανουαρίου (Σύναξις Τιμίου Προδρόμου)
- Η 2α Φεβρουαρίου (Υπαπαντή τοῦ Κυρίου)
- Η 25η Μαρτίου (Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου)
- Η Κυριακὴ τῶν Βαΐων
- Η Τετάρτη τῆς Μεσοπεντηκοστῆς
- Η Τετάρτη τῆς Αποδόσεως τοῦ Πάσχα
- Άπὸ Δευτέρα τῶν Ἅγιων Πάντων ἕως 28 Ιουνίου, ἐκτὸς ἀπὸ τίς Τετάρτες καὶ Παρασκευές
- Η 24η Ιουνίου (Γενέθλιον τοῦ Προδρόμου)
- Η 29η Ιουνίου (Ἅγιων Πέτρου καὶ Παύλου)
- Η 6η Αύγουστου (Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος)
- Η 15η Αύγουστου (Κοίμησις τῆς Θεοτόκου)
- Η 8η Σεπτεμβρίου (Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου)
- Η 14η Νοεμβρίου (Αποστόλου Φιλίππου)
- Η 21η Νοεμβρίου (Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου)
- Άπὸ 15η Νοεμβρίου ἕως 17 Δεκεμβρίου, ἐκτὸς ἀπὸ τίς Τετάρτες καὶ Παρασκευές

Πασχάλιον

τῶν ἑτῶν

2012 - 2025

2012 15 Απριλίου

2013 5 Μαΐου

2014 20 Απριλίου

2015 12 Απριλίου

2016 1 Μαΐου

2017 16 Απριλίου

2018 8 Απριλίου

2019 28 Απριλίου

2020 19 Απριλίου

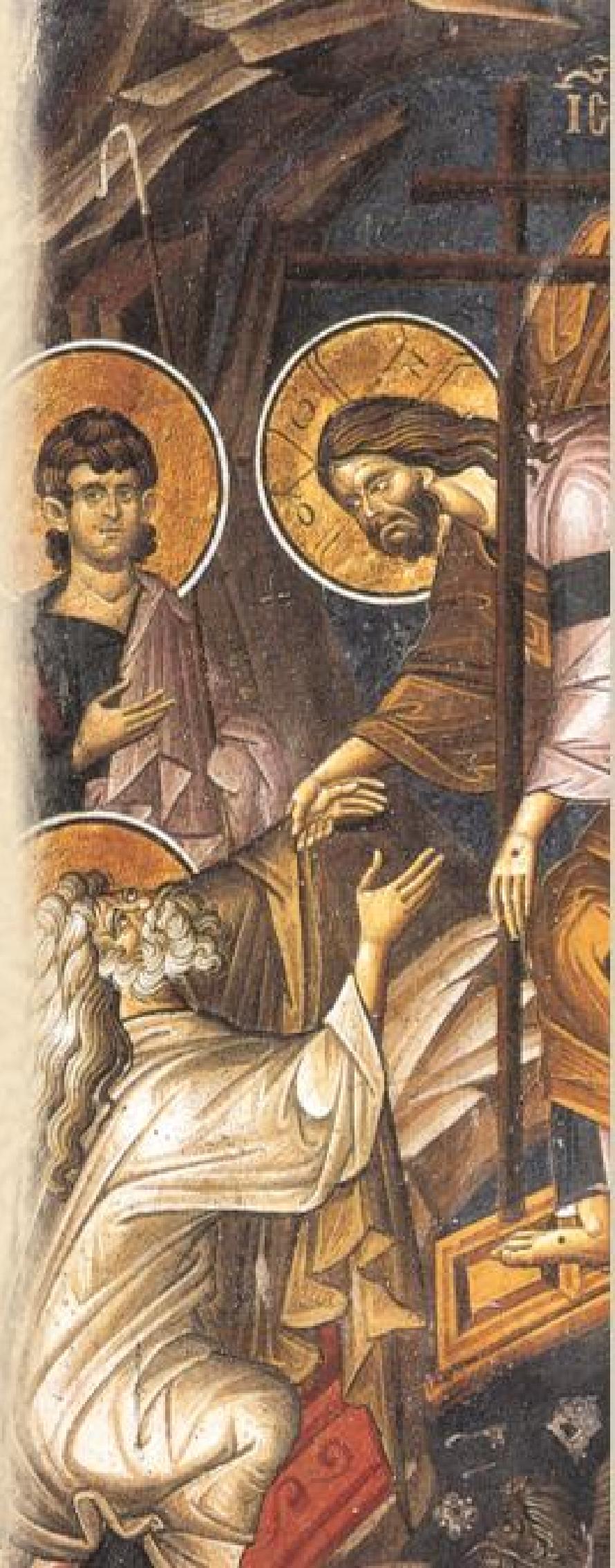
2021 2 Μαΐου

2022 24 Απριλίου

2023 16 Απριλίου

2024 5 Μαΐου

2025 20 Απριλίου

Τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως

Πιστεύω εἰς ἔναν θεόν, πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων. **Καὶ** εἰς ἔνα κύριον Ιησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο· **τὸν** δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἀγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα· **σταυρωθέντα** τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα· **καὶ** ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς· **καὶ** ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρός· **καὶ** πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρίναι ζώντας καὶ νεκρούς, οὐ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. **Καὶ** εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον, τὸ κύριον καὶ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. **Εἰς** μίαν, ἀγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. **Ομολογῶ** ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν· **προσδοκῶ** ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰώνος. **Αμήν.**

Έξωφυλλο:

Η Κοίμησις τῆς Θεοτόκου. 17ος αιών.

Έκκλησιαστικὸν Μουσεῖον Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Όπισθόφυλλο:

Τείχη τῆς Ἀναστασιουπόλεως.

Ἐπιμέλεια Κειμένων:

Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων,
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας, Ἐπικ. Καθηγητὴς Δ.Π.Θ.

Φωτογραφίες: Ἀρχεῖον Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς.

Ἐπιμέλεια:

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης.

Έκτύπωση - Βιβλιοδεσία:

Τυπογραφεῖο «Μέλισσα», Ἀσπροβάλτα,
τηλ. 23970 23313, e-mail: melissa@melissaprint.com

Μονόγραμα τῶν Παλαιολόγων στὰ τείχη τῆς Ἀναστασιούπολης.

